

Domoljub

V Ljubljani, 10. junija 1936

Leto 49 • Štev. 24

Kadar narod svobodno govori

Štiri leta so minula te dni, odkar je celo našo deželo prevzel val posebnega navdušenja. Vodja naroda, dr. Anton Korošec je praznoval 60letnico svojega življenja. V zadnjem gorskem selu je predobro znano, kaj pomeni ta nas dr. Korošec. Zato ni bilo treba prav nikakega truda, da se je razgibala cela dežela, kakor se razgiblje redkokdaj. Tisoči kresov so ono lepo noč zagoreli po naši deželi. Slovenska pesem je zadonela iz mladih grl. Grom možnarjev je odmeval z griča v grič. Cela dežela je bila eno: vsa za svojim voditeljem.

Tiste dni pa so našo deželo vladali ljudje, ki so skrunili zakon in se pajdali s krivico. Bili so to samozvanci, ki jih je trenutno politično razpoloženje vrglo za kratke čas na površje in ki so se predobro zavedali, da pri narodu ne uživajo nikakega zaupanja in nimajo v njem nikake opore. Tem ljudem so veličastne ljudske manifestacije za dr. Korošca bile še prav poseben opomin, da jih ljudstvo ne mara. To pa jih je razkačilo. Sklenili so se maščevati. In maščevali so se podlo, kakor se maščuje krmežljiv slabič, ki ima slučajno orožje v rokah, nad zvezanim orjakom. Kaj so storili? Po svoji stari navadi so proglasili vse to ljudsko navdušenje — za protidržavno rovarjenje. Zažgali kup dračja: protidržavno dejanje. Prijeti v roko narodno zastavo: protidržavno dejanje. Zaklicati Korošcu: Živijo — protidržaven vzlik. Če si zaklical: Živijo svoboda, si lahko mesece in leta sedel kot obsojenec po zakonu o zaščiti države.

Ljudstvo je gledalo in strmelo. Proglasili so ves narod za sovražnika države. Ves narod je postal brezpraven. Zapirali so mu prosvetne domove, zapečatili ogromne zaklade ljudskih knjižnic, zaklenili godbene instrumente, zapodili igralce z odrov. Cuvarji zakona so pozabili na svoje visoko dostojanstvo in so se udinjali političnim mogotcem. Kdor se ni brezpogojno uklonil, je bil ob kruh in vržen na cesto. Ječe so bile prepolne nedolžnih žrtev. Prvič, odkar so nemški valpti zgubili svojo oblast, so padale batine po hrbtih slovenskih mož in žena. Krivični oblastniki so nalagali ljudstvu ogromne denarne kazni. Politične voditelje so preganjali kot zločince in jih nazadnje po paragrafu o preganjanju potepuhov internirali. Ljudstvo je stisnilo pesti, trpelo in čakalo dneva, ko bo lahko svobodno izrazilo svoje mnenje. Uklonilo se pa nil.

Odkar so politični nasilneži morali izginiti s pozorišča, se razmere boljšajo. Krivic in nasilja ni več, velike napake bivših režimov se s trudom popravljajo.

Svojemu veselju nad zadobljeno svobodo je dalo med drugim slovensko ljudstvo izraza tudi v nedeljo na veličastnem slovenskem taboru v Mengšu, katerega se je udeležilo

nad 15.000 zborovalcev

V nedeljo je ljudstvo lahko mirnim srcem dalo izraza svojim notranjim čustvom, zlasti svoji zvestobi do države in do svojega voditelja dr. Korošca. Vsi nasprotniki naroda in bivši nasilniki pa so na tem zboru lahko videli, da naroda ni mogoče s silo uničiti.

Veličastni tabor v Mengšu je zbral ogromne množice ljudstva iz prelepega kamniškega kota. 400 rediteljev je skrbelo, da se je vse v redu izvršilo. Prelep je bil spreved, v katerem

je bila nepregledna vrsta kolesarjev, narodnih noš in fantov in moš z zelenimi kravatami. Shoda sta se udeležila ministra dr. Miha Krek in Hrvat dr. Kožulj. Navzoč je bil tudi ban dr. Natlačen ter mnogo drugih odličnikov. Množice so z nepopisnim navdušenjem odobravale izvajanja govornikov. Zlasti so užigale besede g. dr. Žvoklja, ki se je podrobneje pečal s krivicami, ki jih je ljudstvo trpelo od nasilnikov v kamniškem okraju. Prelepe besede je izgovoril g. minister Kožulj, ki je poudarjal, da bomo samo kot dobri Slovenci res tudi pravi Jugoslovani.

V naslednjem prinašamo v izvlečku govora g. ministra dr. Kreka in g. tajnika JRZ Franca Smodeja:

G. Smodej o pravem jugoslovanstvu

Dolgo dobo težkih preizkušenj smo morali preživeti in pretrpeti, da se je nazadnje vendar našla oblika politične tvorbe, ki naj da državi takšno obliko, v kateri bo zasidrana popolna in dejanska enakopravnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, tako da bo ne samo dejansko, ampak tudi v vseh stopnjah našega življenja resnično naša država. Zakaj to poudarjam? V dobi preganjanj, krivic in nasilja, ki so je marsikateri zvest državljani, ki je bil pripravljen na največje žrtve za državo, začel spraševati: ali je to tista država, po kateri smo tako hrepeneli in kopneli kakor izraelsko ljudstvo po obljubljeni deželi, kakor od žeje izmučen jelen po hladni studenčnici? Iz svobodnih državljanov smo postali sužnji. Prijatelji nikdar ne smemo pozabiti, da ni država, ki smo jo ustvarili, kriva vsega tega, kar se je dogajalo, ampak tisti, ki so bili vzeli v zakup jugoslovanstvo in so pod to firmo, ki so jo samo sebi prisvajali, izkoriščali državo in državno oblast v svoje osebne koristi in koristi svojih umetno in proti ljudstvu ustanovljenih strank! Ali ni danes vsakomur jasno, da so bili po pretežni večini tisti, ki so se imenovali demokrate in dajali svojim strankam zveneče ime demokratska stranka, največji nasprotniki demokracije, da so nosili samo na jeziku besedo demokracija, v rokah so pa vihteli bič nad ljudstvom? Ali ni danes jasno, da so bili tisti, ki so ves čas vpili, da so edini državotvorni element, grobokopi države? Ali ni danes vsakomur jasno, da so tisti, ki so vpili, da so samo oni resnični predstavniki jugoslovenske misli, da so vsi drugi, ki niso pripadali njihovim državo izkoriščevalnim vrstam, protidržavni, separatisti in ne vem kaj še, ali ni danes vsakomur ja-

sno, da so bili ti samohvalni Jugoslovani ubijalci jugoslovanske misli in da je bilo treba samo še par let njihovega paševanja, pa bi bili popolnoma ugasili plamenečo jugoslovansko misel v srcih in dušah ljudstva?

Mi se jugoslovanski misli od majniške deklaracije do danes nismo odpovedali, marveč smo obsojali samo njeno zlorabo in hoteno napačno tolmačenje. Mi smo se kot Slovenci borili za jugoslovanstvo, mi smo se kot Slovenci združili v eno nedeljivo državno celoto s Srbi in Hrvati in nikdar ničesar drugega nismo v tej skupni državi zahtevali, kakor da se spoštuje naše ime in naš jezik, kakor mi spoštujemo druge, da se uvede v državi resnična demokracija, da ne bo v državi gospodujočih, ki imajo vse pravice, in sužnjev, ki naj imajo samo dolžnosti! Mi nismo ničesar drugega zahtevali kakor poštenost v državni upravi in jamstvo, da se ne bo ena pokrajina izkoriščevala na račun druge, marveč da bomo uživali vsi in bodo uživali vsi sestavni deli države enake pravice, kakor nosimo tudi vsi enake dolžnosti! Z drugo besedo povedano: Mi hočemo po patentiranih jugoslovanskih nacionalistih omadeževani jugoslovanski misli vrniti njen blek in sijaj in v dejanjih pokazati, da smo resnični Jugoslovani, z vso dušo in sreem, in ne nekakšni jugoslovanski deklamatorji!

Mi ne pozabljamo, da so se vsi zavedni Slovenci in to smo bili po velikanski večini, jasno in odločno in brez omahovanja izrekli za majniško deklaracijo, da pa so bili proti združenju Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno državo vsi naši narodni odpadniki, vsi nemškutarji! Če naša slovenska narodna zaveza tedaj ni motila naše jugoslovanske orientacije,

»kakšno pravico se drzne kdo trditi, da smo separatisti, da nismo dovolj jugoslovanski zato, ker smo in hočemo ostati Slovenci, zavedajoči se, da drugih Jugoslovancev ni kakor so tisti, ki se imenujemo Slovenci, Hrvati in Srbi, ki se niso z nami združili? Ker smo in hočemo ostati Jugoslovani, in to za vsako ceno, zato smo in hočemo tudi ostati Slovenci, Hrvati in Srbi! Kdor je pod Avstrijo izdajal svoj narod in se prodajal tujcu, ta predstavlja tudi v naši Jugoslaviji manjvreden element, nevreden, da se diči z lepim jugoslovanskim imenom, ker tak človek, ki zatajuje svoj narod in prodaja sebe in svoj narod drugim, četudi pod firmo jugoslovanstva, ni in ne more biti dober Jugoslovane; taki ljudje so vedno in vsikdar na prodaj.

Minister Krek o kmečkem vprašanju

Glede kmečkega stanu in njegovega gospodarstva je predsednik naše stranke in vlade g. dr. Stojadinović na ustanovnem zboru stranke dal naravnost programatično izjavo, ki je več kot razveseljiva. Treba je, tako je rekel, urediti vprašanje prezadolženosti kmetov, vprašanje likvidnosti kmečkega zadružništva in vprašanje cen kmetijskih produktov v odnosu s cenami industrijskih izdelkov, ki jih kmet potrebuje. Vse to troje in vsako zase je tako veliko, obsežno in zapleteno gospodarsko in finančno vprašanje, da danes redko kdo veruje, da bomo mogli kaj odločilnega kmalu storiti. Toda mi smo tekom tega leta že večkrat imeli priliko poslušati neverne Tomaže. Kakor nam marsikdo ni verjel, da bo naša vlada stalna in trdna, kakor nam niso verjeli, da bomo uspeli z organizacijo stranke, kakor so mnogi zmanjevali z glavami, da bomo mogli prehraniti letošnjo zimo cele pokrajine države, ki so bile v jeseni brez vsake hrane, tako zmigujejo z ramami danes, ko mi s popolnim zaupanjem trdimo, da bomo tudi v vprašanih kmečkim dolga, v vprašanih novega kredita za kmeta in uravnoteženju kmečkega gospodarstva napravili odločilne poteze. Mi pa se zavedamo vse težavnosti te naloge, vendar nič ne obupujemo in nič ne dvomimo, nasprotno, s polnim zaupanjem in najodločnejšo voljo hočemo spraviti v obratovanje zopet kmečki kredit in hočemo z vplivanjem na naše narodno gospodarstvo dvigniti donosnost kmečkega gospodarstva.

Da bi se dvignila delavnost, zmanjšala brezposelnost in pospeševal splošni napredek v vseh krajih naše države, zato smo polagali vso važnost na intenzivno pospeševanje javnih del. Mislim da ni okrajša v dravski banovini, v katerem bi se iz javnih sredstev letos ne porabilo vsaj 100.000 dinarjev. Številne ceste se popravljajo, nova pota se grade, vodnjake in vodovode zidajo, reke regulirajo in razne gospodarske naprave izvršujejo. Gotovo je, da je vsega tega še premalo, ali pojdite gledat v gradbeno ministrstvo ali k banski upravi v Ljubljani, pa boste videli, da smo vse moči, ki so sploh na razpolago, zaposlili samo z izdelovanjem načrtov za nova dela. Tudi dva velika načrta, ki sta življenjskega pomena za vso Slovenijo in ki se nista mogla uveljaviti nikoli v prejšnjih letih, sta letos našla svoje izvršitelje. Trasira se avtomobilska cesta Ljubljana—Sušak in že ta mesec se začne trasirati železniška zveza z morjem.

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Abesinski poglavarji se po italijanskih poročilih še vedno predajajo italijanskim oblastem in jim izjavljajo pokorščino. Kar 50-tisoč abesinskih vojakov je baje oddalo orožje v preteklih dneh. Italijanom se pa še vedno upirajo samo »razbojniške tolpe«.

Italija pošilja tudi nadalje nove čete v Afriko. Tako je te dni odplula v Abesinijo iz Napolja ladja s 600 oficirji in 1000 možmi.

Ob zasedbi Addis Abebe po Italijanih je imela začasna abesinska vlada pod svojo oblastjo več kot dve tretjini abesinske zemlje. Italijani so sicer javili pohod v še nezasedeni zapadni del te države, niso pa še poročali, kako daleč so že prodrli?

Cesar Hajle Selasije, kakor tudi njegovi poveljniki menijo, da so strli abesinski odpor plini oziroma plinske bombe, ki so se jih Italijani v obilni meri posluževali v nasprotju s tozadevnimi mednarodnimi dogovori. — Da se imajo Italijani zahvaliti za svoje uspehe predvsem svojemu zrakoplovstvu, kažejo tudi naslednje številke: V teku vojne so italijanski bombarderji vrgli na abesinske položaje bomb v teži 1.500.000 kg. Pri tem so spustili iz zrakoplovov strojnih pušk 260.000 streliv. Zrakoplovi so prevažali bojni material in pa hrano v skupni teži en milijon kilogramov. Aeroplani so nosili sprednjim četam v puščino celo žive vole in koze. Po zraku so postavili na določeno mesto 530.000 kg bencina in raznih mazil. — Začeli vojni zrakoplovi v Vzhodni Afriki vzdržujejo promet med Asmaro, Makalo, Desijem in Addis Abebo. Za časa vojne je bilo ubitih 86 zrakoplovskih italijanskih oficirjev in pilotov in 148 je bilo ranjenih.

Abesinski cesar je bil te dni v Londonu zelo navdušeno sprejet, ne sicer od vladnih krogov, ampak od velikih množic naroda. V Londonu je Hajla Selasija obiskal »neuradno« tudi poseben odposlanec angleškega zunanjega ministrstva. V abesinskem poslanstvu je abesinski cesar priredil svečan sprejem h kateremu je povabil zastopnike vseh držav razen Italije in je s tem nekatere gospe diplomate, ki imajo pred Italijo strah

To in ustaljenost novega režima, njegova pravičnost in skrbnost, red v javni upravi, pomirljivost v političnem življenju, so vplivale tudi na zasebno gospodarstvo toliko koristno, da se že na mnogih poljih kaže večja iniciativnost, boljša podjetnost in zato tudi uspešnejša produktivnost.

Gospodarsko delo vlade se je v prvem letu moralo omejiti na to, da popravlja in urejuje najrazličnejše nerednosti in neskladnosti v javnih finančnih in gospodarstvu. Treba je bilo povsod uvesti red, zakonitost in poštenje. Treba je bilo do najvišjih mej možnosti uveljaviti garancije, da enkrat prenehajo korupcionistične afele in pa razne nepoštenne manipulacije z javnim, ljudskim in državnim premoženjem. Upamo, da je danes že vsa javna uprava tako dovršena, da bo vsakdo takoj dobil najhujšo kazen, kdorkoli bi samo poskušal stegniti svojo roko v nedovoljeni nameri po javnem denarju.

ali vsaj rešpekt, spravil v nemalo zadrego. Hajle Selasije je obiskal v Londonu tudi spomenik, postavljen angleškemu vojakom, padlim za domovino in položil tam krasen venec.

Abesinski cesar še vedno upa, da se vrne v svojo domovino kot vladar. Zanaša se na Društvo narodov. Dopisniku nekega angleškega lista je Hajle Selasije izjavil: »Ali je mar pravično, če se v 25 tednih uniči abesinska svoboda, ki je stara 25 stoletij in to na divjaški način, ki bi bil primeren edino za predkrščansko dobo. Zaupam Angležem in vsem 52 državam, ki so obsodile Italijo kot napadalco. V Društvo narodov zaupam tudi zato, ker je mnogo malih držav lahko v bližnji bodočnosti prav tako prizadetih, kakor Abesinija«.

Neguš je najbrž pozabil, da je na svetu predvsem zato tako hudo, ker gre tolikrat moč pred pravico. Naj abesinski cesar prouči tudi vzroke bursko-angleške vojne in hitro mu bo jasno, da tudi od Anglije zaman pričakuje obnovitve svoje do včeraj še svobodne države.

KATOLIŠKA CERKEV

s To in ono. V ameriškem Klevelandu je umrl bogati žid Lehman Richman, ki je vse svoje imetje naklonil v dobrodelne namene. Nad 48 tisoč dolarjev so dobili tudi katoliški zavodi in šole. — Marsikdo ne ve, da so v Kitaju tri katoliške vseučilišča, namreč v Pekingu, v Šangaju in v Tientsinu. Te šole posejajo večinoma pogani, okrog 2100 dijakov. V katoliških misijonskih šolah je nad 417 tisoč mladih kitajskih dijakov.

ITALIJA

s Razno. Dne 15. junija se bodo pričeli v južnem Tirolu veliki italijanski manevri, v katerih bo sodelovalo 5 divizij. Kmetje so že dobili nalog, da pospravijo do 15. junija letos svojo žetev, enako pa se bo šola končala že 10. junija, ker bodo šolska poslopja služila vojakom za prenočišča. Gradilo se bo tudi na kaj novih vojašnic. V pokrajini med Brennerjem in Vipiteno se z največjo naglico gradi pet novih strateških cest proti avstrijski meji. — V Bazovici pri Gorici je umrla gostilničarka Tončka Tance. — Trojčke je rodila 38 letna Štefanija Kodrič v Mirni pri Gorici. — Veliki železni most, ki veze Gradež s celino, so otvorili v tem kraju. — V bolnišnici v Desie v Abesiniji je umrl Andrej Batič iz Postojne. — Granata je ubila v panovski me gozdu pri

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo
na hitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantnej-

Pošta: uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čelovčne računa.
BRUXELLES: No 996-54 Bruxelles. PARIS: No 1237-04 Paris. BULGARIJA: No 1408-06 Sof. BERN: LUKSEMBURG: No 1947 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. naslovljen

Gorici 18 letnega Oresta Oswalda iz Celovca. — Za dograditev cerkve Srca Jezusovega v Gorici je dal g. Mussolini iz zasebnih dohodkov 25.000 lir. — S strehe je padel v St. Vidu in si zlomil hrbtenico 31 letni Jožef Kenda iz Sebelj.

AVSTRIJA

s To in ono s Korotana. Srebrni šilingi z letnico 1925-26 in sliko parlamenta so z majem potegnjeni iz prometa. — S 1. junijem je otvorjena letalska proga Celovec—Ljubljana—Sušak. Iz Celovca v Ljubljano vozi letalo pol uro. — Minuli teden je v okviru običajnega letalskega izleta pristalo v Celovcu 43 letal, med njimi nad 30 inozemskih. Na polletu proti Gradcu je neko češko letalo izgubilo smer ter pristalo na Likebovem travniku v Šmihelu pri Pliberku. — V Celovcu so minuli teden paradirali po ulicah mali tanki za dva moža. Meščanstvo jih je opazovalo z velikim zanimanjem. — Südmarch je nabrala v Avstriji v maju skupno 93.000 S za svoje nacionalno delo ob meji. — Celovško kopališče ob jezeru je otvorjeno z junijem. — Pogorelo je gospodarsko poslopje posestnika Pšeničnika, p. d. Fischerja pri Tinjah. — V Strmcu so pokopali Magdaleno Piber iz Krstne vasi.

AMERIKA

s Razno. V Manorju Pa je umrla Mary Raspet iz Poljan nad Skofjo Loko. — V Armi Kans je preminul Martin Osepek iz Tirne pri Litiji. — V Forest City je odšla v večnost 45-letna Karolina Kotar iz Gorenje vasi pri Zg. Logatcu. — V Willardu Wis je bil ponovno izvoljen za župana rojak Martin Klarič. Vodstvo občine je skoraj izključno v slovenskih rokah. — V Leadville Colo so djali v grob 60 letnega Josipa Gačnika iz Polja pri Stični. — V Evelethu Minn je bil ubit pri delu v rudniku 50-letni Alojz Oberstar iz Sodražice na Dolenjskem. — V Pueblo Colo je umrl Adolf Lovšin iz Ribnice. — V Canonsburgu je preminul 45-letni Jožef Sedmak iz Knežaka pri St. Petru na Krasu. — V Universal Ind je odšel v večnost 75 letni Anton Fink iz Friž na Štajerskem. — Istotam so pokopali 61 letnega Josipa Cigaleta iz Zadrta pri Celju. — V Little Falls so položili v grob 85 letnega Matevža Cigaleta iz Rečice v Savinjski dolini. — V Gowandi je na veke zatisnil oči 47 letni Mike Primožič iz Radgone. — V So. Chikago je odšel po večno plačilo bivši večletni organist Jakob Smrekar. — V Frantierju Wyo je umrl 75 letni Andrej Florjančič iz Podbrda na Goriškem. — V Oleanu je avto ubil rojaka Leopolda Vesela. — V Clevelandu so umrli: 52-letni Rudolf Pate iz Repš pri Trebnjem, 39-letni Jožef Rojec nekje s Primorskega in 55 letni Pavel Antonin iz Dobravice na Gorenjskem in 46 letna Neža Mic iz Nemške vasi pri Ribnici. — V Evebeth Minn je preminul Jakob Debevec nekje iz Loške doline. — V Rock Springs Wyo je umrl 48 letni Anton Jelovčan iz Javorja nad Skofjo Loko. — V Strabane Pa je izdihnila 49 letna Lucija Mikec iz Smolevje vasi na Dolenjskem. — V Park Hill Pa je zapustil solzno dolino 55 letni Josip Volk, doma v litjski okolici. — V Clevelandu so odšli v večnost: 46 letni Andrej Furlan iz Frančičev pri Reki na Primorskem, 48 letna Marija Gliha roj. Miklič z Brega pri Stični na Dolenjskem, in 48 letni Anton Jaklič iz Dvornega kota pri Žužemberku. — V Gilbertu Minn je umrl 50 letni John Bradaš iz Kompo-

Kar sveti se perilo!

Saj je pa tudi bilo oprano s Schichtovim terpentinovim milom, ki odpravi iz perila temeljito in prizanesljivo vso nesnago in ga na pravi lepo belega.

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

... in za namakanje Ženska hvala

lja na Dolenjskem. — V Cliff Minne Pa je šel prostovoljno v smrt 57 letni Ferdinand Pregelj iz St. Lamberta pri Litiji. — V Bear Creeku Mont je preminul 60 letni Edvard Babič iz Radovice pri Metliki. — V Davis W. se je v rudniku smrtno ponesrečil Jože Sluga iz Kozjane na Primorskem. — V Chikagu so pokopali 69 letnega Tomaža iz Jesenovec pri Celju. — V Cliff Mine Pa so djali v grob 62-letnega Johna Koniča z Bleda na Gorenjskem. — V Cantonu V. je nepričakovano umrl 56 letni Avgust Kompare, nekje iz Vipavske doline. — V Willoch Pa je zapel mrtvaški zvon 46 letnemu Franku Udoviču iz Rilovč na Notranjskem. — V Barbertonu O. je zaspala v Gospodu 72 letna Felicija Rupnik iz Sodražice.

V Buenos Airesu, Argentina, je umrl 54 letni Vinko Centa iz Mirne pri Gorici. — V Cantonu, Ohio, je preminul Josip Frankovič iz Lokve pri Divači na Primorskem. — V Kemerer Wyo je bil pri delu v rudniku ubit rojak John Starovašnik. — V Roch Springs Wyo je podlegel poškodbam 48 letni Anton Jelovčan iz Javorja nad Skofjo Loko. — V Broughtonu Pa je odšel v večnost 48-letni Andrej Ferlič iz Gorenje vasi nad Skofjo Loko. — V Biwabiku Minn se je smrtno ponesrečil rojak Fr. Vodnik. — V bližini Chisholma Minn so našli na cesti mrtvega Antona Samso iz Sodražice. — V Park Hillu Pa je

odšel v večnost 58 letni John Jernejčič z Unca pri Rakeku. — V Chisholmu Minn je zapustil ta svet 48 letni Jožef Rudolf iz Dol. Logatca. V Standarville Utah je na veke zatisnila oči 44 letna Marija Avsenik iz Podgore pri Straži na Dolenjskem. — V Pittsburghu Pa je v bolnišnici umrla 49 letna Lucija Mikec iz Smolenje vasi pri Šmihelu na Dolenjskem. — V Chisholmu Minn so položili v grob 56 letnega Johna Kordiša iz Malega Loga pri Loškem potoku. — V Evelethu Minn je zapustil solzno dolino 48 letni Jak Debevec.

DROBNE NOVICE

Še ni ponehal odpor Arabcev v Palestini. Napadi na policijo, vojaštvo in javna poslopja trajajo dalje.

Trije do štirje piloti se vsak dan smrtno ponesrečijo pri nemškem vojnem zrakoplovstvu.

Odškodnine bodo plačali češkoslovaški državi kandidati, ki bodo v bodoče pri volitvah propadli.

Za zaupnico Blumovi vladi je v parlamentu glasovalo 72 komunistov, 146 socialistov, 110 radikalnih socialistov in 56 članov republikanske zveze.

Na postaji Ebelsberg je skočil s tira brz vlak Duraj—Pariz; dva mrtva, 35 ranjenih.

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Podpisana Marija Prezelj iz Križa, občina Komenda, okraj Kamnik, potrjujem prejem 1000 Din, beri en tisoč, od občine Komenda, kateri znesek se mi je nakazal od uprave lista »Domoljub« za pogorelo hišo na Križu. Ob tej priliki se podpisana najtopleje zahvaljujem upravi lista »Domoljub« za nakazano plačilo, saj sem kot naročnica tega lista prejela izredni in hvalevredni znesek kot mojo največjo podporo. Zato vsem in vsakemu priporočam, da se na list »Domoljub« naroči.

Komenda, 5. junija 1936.

Marija Prezelj, l. r.

Upravi »Domoljuba« v Ljubljani.

Dne 23. maja 1936 mi je pogorela stanovanjska hiša. Uprava »Domoljuba« mi je kot naročniku takoj izplačala podporo v znesku 1000 Din, za kar se najlepše zahvaljujem in »Domoljuba« toplo priporočam.

Rakitna, 4. junija 1936.

Zot Jože, l. r.
posesnik,

Rakitna 4, p. Borovnica.

OSEBNE VESTI

d Zlato poroko sta praznovala zakonska ljučeva iz Gor. Suhorja.

d 25 let že služi pri eni in isti družini, namreč pri notarju Hafnerju, Jerica Hočevarjeva. Čast ji!

DOMAČE NOVICE

d Kmetijska družba je imela te dni v Ljubljani občni zbor, na katerega pa niso imeli dostopa časniki. Vendar smo izvedeli sledeče podrobnosti: Računski zaključek za 1935 izkazuje 232.497 din izgube, dočim je bil za 1934 izkazan čisti dobiček 12.611 din. Zadolžitev družbe pri denarnih zavodih se je povečala od 2.1 na 4.36 milj., terjatve upnikov pa so narasle od 2.3 na 2.8 milj. Zvišanje obveznosti odgovarja povečanje blagovnih zalog od 2.8 na 4.4 in dolžnikov od 3.4 na 4.8 milj. din. Promet družbe je narasel od 164.3 na 275.26 milj. din. Za izredno kratko tiskano poročilo družbe tudi ne navaja števila zadrušnikov kot je običajno pri vseh zadružnih poročilih. V odbor so bili izvoljeni samo liberalni in samostojni »kmetje«.

d Vsi, ki imate sorodnike ali znance v nemškem Gradeu, ste naprošeni, da opozorite svoje znance, da je v Gradeu vsako zadnjo nedeljo od pol petih popoldne slovenska pridiga pri cerkvi minoritov, Maria Hill; to je cerkev ob Muri, edina v Gradeu z dvema zvonikom. Zaenkrat, dokler se ne nahere več ljudi, je v kapeli, ki je na samostanskem hodniku. Priporočite jim, da naj se slovenske božje službe gotovo udeležijo in še druge znanke povabijo!

d Otroški tabor Marijinih vrtcev za leskovaško dekanijo bo letos na dveh krajih, in sicer: dne 21. junija ob 2 popoldne na Bučki za župnijo: Skočjan, St. Jernej, Kostanjevico, Bučko in Rakovo; dne 12. junija (ne kakor je

bil misljeno že 14. junija) isto tako ob 2 popoldne v Rajhenburgu za župnijo: Sv. Križ, Cerklje, Catež, V. Dolino, Leskovec, Krško, Sv. Duh, Studenec in Boštanj.

d 266.000 km peš v tridesetih letih je prehodil Blagoje Bojanič, pismonoša iz Dragalja pri Boki Kotorski. Vso službeno dobo ni bil niti en dan bolan. Je še vedno pismonoša in trdi, da ga bo zadel največji udarec, tisti dan, ko bo moral zapustiti službo in iti v pokoj.

d Za 50 para dobiš kilogram gozdnih jagod ali pa najlepših češenj na trgu v Sanskem Mostu.

d Ako hočete biti postreženi z dobrim blagom in po najnižji ceni, potem kupite le v manufakturni trgovini Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10.

d Tudi vžgalice nesejo. Družba »Drava« d. d. za proizvodnjo vžgalic je imela lani po posebnem dodatku rezervnemu fondu v višini 600.000 Din 2.94 milijona Din čistega dobička. Družba bo izplačala 26% dividendo, 13 Din od vsake delnice, ki se glasi na 50 Din. Večina delnic družbe je v švedskih rokah.

d Tudi zaslužek. Kmetje v bližini Zagreba love v Savi premožov prah, ki ga prinaša ta reka iz Trbovelj. Premožov prah prodajajo tvornicam po 15 Din za 100 kg, kosovec pa po 20 Din.

d Na omrežje kranjskih deželnih elektrarn so priključili na binkošno soboto Sevnico. V kratkem pride na vrsto tudi Krško.

d 50 milijonov za vodovode in kapnice je dovolil ministrski svet. Dravska banovina dobi od tega zneska nad 2 in pol milijona.

d Z dinamitom so jih ugnali. V Artičah pri Brezicah so tamošnji igralci nedavno pripravljali igro »Slehernik«. Igrati so jo nameravali na prestem pred cerkvijo in so zato istotam napovedali glavno vajo. A, gorje! Igralci ne slišijo režiserja in režiser ne igralcev. Pod zvezdnato nebo namreč buči silni jek močnejše armade žab, ki vsako noč svatujejo v neposredni bližini cerkve. Kaj storiti? Igre niso mogli preložiti, mlake ne izprazniti, žab tudi ne poloviti. Vpričo žabje muzike igrati pa je nesmisel. Na seji so fantje sklenili, da užgajo žabe z dinamitom. Pripravili so se kot Italijani na Abesince in sreči vselega pirovanja je zagrmelo bum! bum! — mlaka je utihnila in zmaga je bila popolna. Igra se je vršila v polno zadovoljnost. Čujejo pa se glasovi, da bo treba ob naslednji ponovitvi sličnih manevrov, ker je mlaka že spet »obljudena«.

d Od 45 na 90 milijonov dinarjev je zvišala svojo delniško glavnicu Kranjska industrijska družba.

d Še eno peč za kuhanje apna je dogradila Trboveljska premogokopna družba v Zagorju.

d 32.000 vreten. Tovarna Hutter in drug v Mariboru gradi nove objekte za tkalnico hlačevine in klota, obenem pa povečuje predilnico. Dosedaj je imela tovarna 16.000 vreten, povečala pa se bo na 32.000 vreten.

d Izlet v Postojnsko jamo s avtom v nedeljo, dne 21. junija. Prijave sprejemamo do 15. junija, pojasnila pošljemo zastonj. Pisarna »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

d Romanje na Sveto Goro pri Gorici bo letos samo enkrat in sicer štiri tedne potem, ko bomo imeli zaključen romarski spisek.

Kdor se zanima za to lepo romanje, dobi brezplačno pojasnila, če se javi najpozneje do 1. julija po dopisnici na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

d V Rim in Neapelj, zanimivo, poučno potovanje po Italiji s avtom od 27. julija do 7. avgusta; ogled vseh večjih znamenitih krajev: Benetke, Padova, Firence, Rim, Neapelj, Pompej, Loreto itd. Podrobni spored pošljemo vsakomur zastonj. Dopise nasloviti: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

d 1 milijon 800.000 kg rib so vlovili preteklo leto v vodah Hrvaškega Primorja.

d Nov kolodvor dobi — Sarajevu. Zagreška arhitekta inž. Haberle in inž. Bauer sta izdelala načrt za zgradbo novega kolodvora v Sarajevu. Ta načrt je izmed 54 na prvem mestu. Novi sarajevski kolodvor bo v vsakem odzoru moderen in dovolj prostoren. Kakor poročajo hrvatski listi, so krediti za zgradbo že zagotovljeni in se bo z delom začelo v najkrajšem času, ker sedanji kolodvor ne obvlada več potniškega prometa, ki iz dneva v dan zelo narašča. Stroški za novi kolodvor so preračunani na deset milijonov dinarjev. Sarajevčani se silno vesele novega kolodvora in so hvaležni prometnemu ministru dr. Spahu, da jim bo zgradil moderen kolodvor. Tudi Ljubljana bi bili g. ministru zelo hvaležni za nov kolodvor.

d Cela vrsta stavk je bila te dni v Jugoslaviji. Tako stavkajo v Zagrebu brivski pomočniki, stavko napovedujejo nadalje fotografični in optični pomočniki. V Guttmanovem podjetju v Slanih vodah stavka 400 delavcev, v opekarni v Kustošiji pa 600 delavcev. Nadaljuje se stavka v tvornici gumbov v Zagrebu in prav tako stavke, ki so se začele prejšnji teden in tudi že preje.

VINO pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani

d Pravilno! Okrajni cestni odbor v Kamniku je pri oddaji gramoza za znižanje klancu na Kavranu stavil med druge pogoje tudi to, da dražitelj delavcev, ki jih bo najemal v to svrhu, ne sme plačevati nižje kot 2.50 Din na uro, voznike z dvovprego pa 8 Din na uro. Glavni povod temu je bil, ker so bili prijavljeni cestnemu odboru slučajni, da je delavec dražitelj plačal svojega sodelavca po 1 Din na uro, medtem ko je sam spravljal v žep 80 Din na dan.

d Z delom so pričeli na novi banovinski cesti, ki bo vezala Trbovlje z Zagorjem. Dela 80 brezposelnih iz Trbovelj in prav toliko iz Zagorja.

d Je še več takih na svetu. Mestna občina mariborska je podpirala revno staro tenico, ki je morala te dni, zadeta od kapi, v bolnišnico. Sedaj so ugotovili, da je imela ubodica doma shranjene zlatnine v vrednosti 80.000 Din in hranilne knjižice, glaseče se na 60.000 Din. S takim premoženjem bi si bila lahko preskrbela brezskrbno starost, je pa vse krčevito hranila za svoja otroka. Sin ji je državni uradnik v Celovcu, hčerka pa dobro poročena v Belgradu.

d Delavski nemiri v Belgradu. Mestna uprava Belgrada je izdala te dni sledeče poročilo: »Kljub temu, da je bila med stavbiškim delavstvom in delodajalci podpisana pogodba o ureditvi tako spornih odnosov glede zvišanja delavskih mezd kakor tudi glede določitve delovnega časa, se vendar del delavstva ni hotel vrniti na delo na pobudo nekaterih bujskačev, ki jim ni do reda in dela in

ki še stavkajo. Pa ne samo to: Gotove skupine stavkajočih delavcev so hotele tudi dejansko napasti one delavce, ki želijo delati, z namenom, da jih ovirajo pri delu ter sploh odvrnejo od posla. Zaradi tega je prišlo na nekaterih krajih do izgrede, vsled česar so varnostni organi po svoji uradni dolžnosti morali posredovati. Uprava mesta Belgrada je po zakonu pozvana, da na svojem področju vzdržuje vzoren red in mir in da vsakemu državljanu zagotovi svobodno delo. Ona za to nosi tudi pred zakonom odgovornost. Zaradi tega se opozarjajo tako delavci kakor tudi nameščenci, da uprava mesta Belgrada na svojem področju ne bo trpela nobenih izgrede in ne bo dopustila nobenih groženj, še manj pa dejanskih napadov delavstva proti delavstvu, ki hoče delati, in bo proti vsem onim, ki bodo skušali ovirati delavce pri njihovem delu in ki jim bodo grozili ali jih izzivali in hujskali na kakršnekoli nered ali pa, ki bodo vznemirjali neštanstvo, postopala najstrožje po zakonu.

d Protituberkulozna zveza v Ljubljani je izdala izpod peresa dr. Roberta Neubauerja knjižico »TBC jetika«. Broširana stane samo 1 din in se naroča pri Protituberkulozni zvezi v Ljubljani (Delavska zbornica). Toplo priporočamo!

NESREČE

d Požar je upelnil stanovanjsko hišo posestnice Terezije Šlamberger na Klopčih pri Mariboru.

d Lev ji je zmrcvaril roko. V živalskem vrtu v Maksimiru pri Zagrebu je ogledovala leve v kletki tudi neka Monika Čimer. Bila pa je neprevidna in je stegnila roko v kletko. V trenutku je zgrabil neki lev njeno roko z zobmi in jo zmrcvaril. Vsa oblita s krvjo je zblede padla na tla. Prenesli so jo v bolnišnico, kjerak poškodba je zelo težka.

d S kopitom jo je udaril po glavi. Posestnik Jeran iz Gabra pri Trebeljevu je pripeljal konja na prodaj v Ljubljano. Konj pa se je na sejmu razburil ter je s kopitom udaril Jeranovo ženo Alojzijo po glavi. Žena je takoj omedlela. Dobila je hude poškodbe in pretres možganov.

d Pri obešanju perila si je zlomila nogo na Drenskem rebri pri Šmarju 45-letna posestnikova žena Kolar Marija. V celjski bolnišnici je za poškodbo umrla.

d V vodnjaku je utonil. 47-letni delavec Anton Karo v Hotinji vasi je bil že dalje časa bolan ter je ležal več tednov v hudi vročici. Večkrat se mu je zaradi vročice celo bledlo. Ko je te dni prišla njegova žena po kratki odsotnosti v sobo, kjer je ležal bolnik, je našla posteljo prazno. Iskala in klicala ga je okrog hiše, pa zaman. Potem je šla zajemat vodo iz vodnjaka, ki je na dvorišču. Pri zajemanju je opazila neke pene na vrhu vodne gladine in v zli slutnji je poklicala sosede. Preiskali so dno vodnjaka in potegnili iz njega truplo pokojnega Antona. V vročici je vstal iz postelje, stekel na dvorišče in skočil v globino vodnjaka, kjer je utonil.

NOVI GROBOVI

d O križ, na smrti postelji prijatelj naš edini! — V Talu pri Gradcu je umrla Marta Dolejš, učiteljica Glasbene Matice v Ljubljani. — Na Glincah pri Ljubljani je odšel v večnost posestnik in strojni stavec v pokopu Anton Grapar. — V Zagorju so pokopali Pavlo Govejšek roj. Lebar. — Pri Sv. Lenartu v

Pri hitri hoji ob sončem pomladanskem dnevu

Vas popolnoma obvaruje pred sončarico

še le

NIVEA

ki hladi in osvežuje ter prepreči preveliko transpiracijo.

Jugoslav. P. Belersdorf & Co.
d. s. o. j., Maribor.

Slov. goricah je zapustila solzno dolino Alma Štupica roj. Erhovnic. — V Škofji Loki je odšla po večno plačilo 96 letna Marička Johan, nekdanja pokojnega dr. Kreka dijaška gospodinja. — V Petrovčah je zaspala v Gospodu Ida Wudler roj. Božič, učiteljica v pokoju. — Pri Veliki Nedelji je zapel mrtvaški zvon županu in posestniku Antonu Krčiču. — V Dolenjskih Toplicah je umrla hči trgovca Poldka Pečjak. — V Ljubljani so umrli: pečar Franc Cerar, akademik Bojan Lovša, Avgust Paškulin, blagajnik gasilske čete Jože Černe, profesor Evgen Jarc in načelnik ravnateljstva drž. železnic v p. Ernest Vargazon. — Naj počivo v miru!

IZ DOMAČE POLITIKE

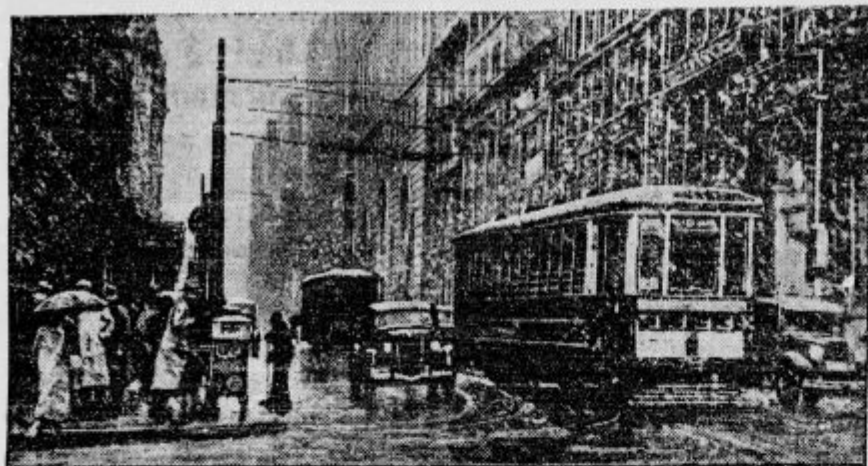
d Pametna beseda. Pri odkritju spominške plošče dr. A. Starčeviču v Pazarišču pri Perušiču je izjavil govornik dr. Pernar 15-tisočglavi množici tudi to-le: »Kdor zatira vero v Boga, ta naznanja zvezo s hudičem, saj se bori za zmago krivice, hinavščine, laži, tiranije in krutosti.

d Iz govora ministra dr. Kreka. Na ustanovnem zboru JRZ v Belgradu je minister dr. Miha Krek povedal tudi to-le: Prvo, kar je posebno nam Slovincem milo in drago in na čemur se veselimo, je to, da je naša stranka enkrat za vselej prekinila s delitvijo poštenih jugoslovanskih državljanov v državne in pa protidržavne, v nacionalne in nenacionalne elemente. Nam iz Slovenije se je mnogokrat očitalo, da govorimo v Belgradu in po srbskih krajih v strogem tonu in na drugi način kot pa po naših slovenskih vaseh. Toda danes, ko imate v svoji sredi nekoliko desetih najuglednejših javnih delavcev, lahko ob njihovi navzočnosti pred vami vsemi pozivam vse stotine in stotine tisočev Slovencev za pričo, da je skupina dr. Korošca vodila to isto jugoslovansko politiko že tedaj, ko je napočilo današnje 20. stoletje, ono isto politiko tudi tedaj, kakršno izpoveduje danes. V dobi najstrašnejših režimov avstrijske soldateske ni bilo niti enega drugega slovenskega politika, ki bi branil naše nacionalne stvari razen dr. Korošca in tovarišev. Naši pristaši, naši dobri slovenski kmetje in delavci, vedno ponosni in navdušeni, so polagali svoje življenje in svoje premoženje na kocko s tem, da so izpovedali nacionalno idejo in da so se borili za združitev s Hrvati in Srbi na jugu vzdolž obale Jadranskega morja. Že tedaj so naši bratje gledali proti vzhodu kot upu naše osvoboditve. Preživeli smo težke dni in vodili strahovito borbo z mnogo močnejšimi germanskimi in romanskimi elementi, ki so hoteli raznaroditi ta mali košček slovenske zemlje. Mi tudi danes ni-

mamo druge večje narodne želje, razen da ostanemo za vedno del velike in močne Jugoslavije. Mi vemo, da brez Jugoslavije ne bi bilo Slovencev, niti Slovenije. Zelim samo to, da vsi bratje na jugu smatrajo, da tudi ni cele in popolne Jugoslavije brez Slovencev. Naš narod je skromen in siromašen, toda delaven in dober. Zaradi tega oni del našega programa, ki govori o socialnih vprašanjih in pogledih na naše socialno in gospodarsko življenje, je kakor ustvarjen za čisto naše razmere.

d »Pomlajena JNS«. Vsem so še v spominu strašna leta preganjanja in krivic pod bivšimi režimi, pri katerih je sodelovala Jugosl. nacionalna stranka. Da bodo vsi Slovenci vedeli, kdo si še vedno želi čase brezpravja, naj navedemo člane novega izvršilnega odbora te stranke za našo banovino. Poleg Rajarja, Komana, Kramerja, Pirkmajerja, Pulja in Zajca se nahajajo še sledeči gospodje: Arko Ivan, posestnik in trgovec, Ribnica. Anbrožič Josip, posestnik, Ljubno. Babšek Ivan, priv. nam., Ljubljana. Bajuk Martin, posestnik, Božakovo. Barle Janko, župnik, Ljubljana. Bučar Lavošlav, gostilničar in posestnik, Kostanjevica. Dermelj Alojzij, posestnik, Boštanj. Dr. Drnovšek Janko, župnik, Brežice. Dr. Gorišek Milan, odvetnik, Sv. Lenart. Grad Ivan, posestnik, Beričevo. Hajdinjak Anton, kovač, Odranci. Hodnik Ivan, župan, Bohinjska Srednja vas. Dr. Kalan Ernest, odvetnik, Celje. Kanc Avgust, posestnik, Podsmreka. Dr. Kloor Fran, odvetnik in župan, Kozje. Krejči Anton, ravnatelj, Ruše. Kristan Franc, posestnik, Selo-Vodice. Lajovic Franc, župan, Litija. Dr. Lipold Franjo, odvetnik, Maribor. Dr. Lokar Franc, odvetnik, Ljubljana. Lončar Ivan, posestnik, Tržič. Lorber Rudolf, župan, Zalec. Mačus Franjo, uradnik, Maribor. Matko Josip, posestnik in župan, Gotna vas. Omladič Josip, posestnik, Braslovče. Ing. Pahernik Franjo, Vuhred. Dr. Pestotnik Pavel, profesor, Ljubljana. Petovar Lovro, posestnik, Ivanj-kovci. Pipan Ivan, posestnik, St. Vid nad Ljubljano. Plaskan Franc, posestnik, Orla vas. Dr. Pučnik Josip, župan, Slovenska Bistrica. Dr. Pušenjak Stanko, zdravnik, Cerkljica. Rojnik Ivan, župan, Slovenjgradec. Ing. Rus Jože, uradnik, Ljubljana. Simonci Vinko, obrtnik, Ptuj. Smerkolj Albin, trgovec, Ljubljana. Strman Josip, župan, Šmartno. Šatelj Gregor, notar, Ljutomer. Šešek Ivan, obrtnik, Medvode. Tavčar Fran, župan, Rakek. Tomc Ignacij, župan, Moravče. Urbas Miroslav, obrtnik, Ljubljana. Urek Ivan, posestnik, Globoko. Verbič Josip, posestnik, Vrhnika. Vrhovec Stanko, posestnik, Vrhnika. Zehelj Anton, župan, Bočna. Žitnik Rudolf, obrtnik, Ljubljana.

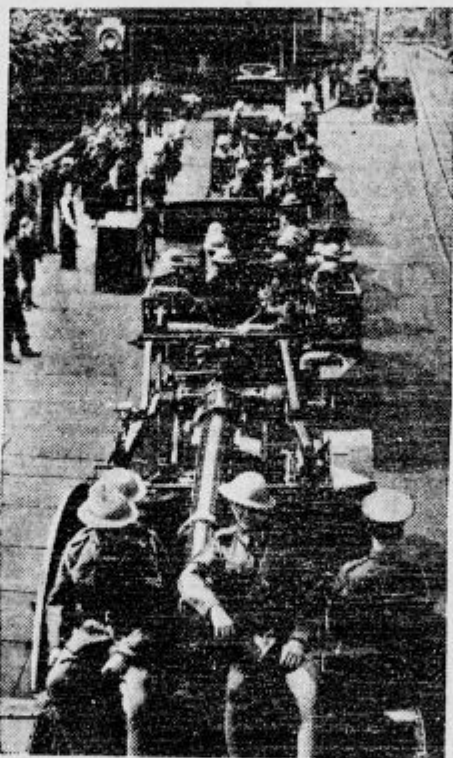
V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

V Montrealu, največjem mestu Kanade, je konec majnika silno metlo, kar je za tiste kraje nekaj nenavadnega.

Kaj vse ljubezen stri

Češi in naši časopisi obširno pišejo o begu dveh mladih ljudi iz Brna. Dijak brnske tehnike 20 letni Franjo Gregurič, ki je sin imovitega trgovca v Bedekovčini pri Zagrebu, je pobegnil z letalom s 16 letno hčerko bogatega brnskega industrijalca Edito Lieber. Oče pobegle hčerke je begunca zasledoval s policijo, kljub temu se jima pa je beg posrečil. Potniško letalo je pristalo v Zagrebu ter izkrcalo begunca, ki sta se podala najprej v Bedekovčino, nato pa sta prispela v spremstvu fantovega očeta v Maribor. Dekle je nato govorilo telefonično iz Zagreba s svojim očetom v Brnu, ki je oba pozval, da mu prideta nasproti v Maribor. Bila pa je to najbrž samo pretveza razsrjenega industrijalca, ker je takoj nato zaprosil potom brnske policije mariborsko policijo, da oba begunca aretirajo takoj, ko se prikažeta v Mariboru. Mariborska policija pa ju ni zaprla, pač pa ju je oba postavila pod policijsko nadzorstvo. Mladenka je ponovno telefonično govorila s svojim očetom v Brnu z glavne pošte ter ga prosila, da ji dovoli poroko z izvoljencem, ni pa še dosegla uspeha. Posredovanje je prevzel mariborski odvetnik dr. Komavli. Oče je obljubil, da pride v Maribor, kjer se bo vse najlepše uredilo. — Mladenka se je zglasila v stolnem župnišču pri vikarju g. Mundi ter prosila, da bi jo krstil, ker hoče prestopiti iz židovske v katoliško vero.

Takole vabijo angleški topničarji mlade Angleže v vojaško službo.

† Prof. Evgen Jarc

V Ljubljani je umrl dne 5. junija v 58. letu starosti g. profesor Evgen Jarc.

Z njim je izginila z našega javnega življenja močna osebnost, ki se je udeleževala na vseh poljih našega javnega življenja. Pokojnik je bil eden izmed prvih katoliških strošnin, ki je začel organizirati za časa dr. Su-

šteršiča, dr. Kreka in dr. Lampeta naše izobraženstvo. Bil je zelo delaven v našem državnem življenju in je postal deželni poslanec in deželni odbornik na Kranjskem. Kot tak se je zlasti pečal s povzdigo našega kmetijstva in se sploh odlikoval v gospodarskih vprašanjih. Bil je izvoljen tudi za državnega poslanca na Dunaju, kjer je predvsem branil pravice slovenskega naroda. Odlično je bil adeležen tudi pri prevratu ob strani dr. Kreka in dr. Korošca. Postal je občinski svetnik Ljubljane in podžupan in si je na tem polju pridobil neprecenljive zasluge za gospodarski procvit, zlasti pa za olepšavo slovenske prestolnice. Pokojnika so v ponedeljek, 8. junija v Ljubljani pokopali ob veliki udeležbi ljudstva. Naj mu bo Bog bogat plačnik!

Prisr s nedeljske manifestacije JRZ v Mengdu. Sliki nam kažeta pogled na del ogromnih množic.

PO DOMOVINI

Fantovski labor za novomeško dekanijo

Na Antonovo nedeljo, dne 14. junija 1936 se zberejo fantje novomeške dekanije v Prečni, da se razgovorijo o fantovskih nalogah in se navdušijo za prave fantovske vzore. Spored: 1. Ob 10. govor g. prošta Čerina in slovesna sv. maša. 2. Po sveti maši labor pred cerkvijo. 3. »Povod Boga«. — Fantje, nasvidenje v Prečni!

Proslava Stritarjeve 100 letnice

Na predvečer dne 4. julija: ob 8 slavnostna akademija v Vel. Laščah.

Na dan proslave dne 5. julija:

Ob 4 zjutraj budnica; sprejem gostov pri dopoldanskih vlakih; po prihodu vlakov sprevid iz Vel. Lašč v Podsmreko; v Podsmreki sv. maša na prostem z ljudskim petjem ob spremljanju godbe; po maši odkritje spominske plošče Josipu Stritarju s slavnostnim govorom in petjem pevskih zborov; popoldne ob 3 v Vel. Laščah ljudska veselica z godbo, petjem in dr.

Iz raznih krajev

Adlešiči. Belokranjci smo potrebni sloge, pa ne take, kakor nam jo kažejo s svojimi deli neki »Slogašič od one strani Kolpe, ki so te dni porušili več evharističnih križev, vrgli v lužo Marijino znamenje in razbili šipe na kspelici. Tako divjaštvo odločno obojujamo. Belokranjci se želimo združiti v pravi slogi in pod pravi slovenskim voditeljem v Slovenski kmečki zvezi.

Škocijan pri Turjaku. Dne 31. maja smo pokopali Jožeta Adamiča iz Malih Lipljen. Dne 28. maja je bil s svojimi tremi otroci na polju. Nebo se je stemnilo in pričelo je treshati. Jože Adamič stopi pod hrast, dočim gredo otroci domov. Naenkrat je tresčilo v hrast in na očeta, ki je vdril pod hrastom, naslonjen na matiko. Bil je na mestu mrtve. — Jože Adamič je bil vestransko priljubljen mož. Veliko se je tudi javno udeleževal. — Te dni je odšel v večnost tudi Jožef Gorjup,

tesarski mojster iz Malih Lipljen. Pred par dnevi so ga pripeljali v deželno bolnico v Ljubljano, kjer je umrl. Uboga žena je zbrala zadnje dinarje, da je plačala prevoz mrtvega očeta domov. Jože Gorjup je bil krščanski mož in zvest naročnik »Domoljuba«. — Pomagajno zapuščenim sirotam po svojih močeh. Naj sveti blagima krščanskima možema večna luč!

Sinkov turn. Dne 29. maja je umrl Vrtačnik Janez, posestnik v Sinkov turnu, star 70 let. Bil je naročnik katoliških listov. Domoljub je zahajal od početka v njegovo hišo. Bil je svoj čas tudi občinski odbornik. Počivaj v miru, blagi mož!

Sv. Jurij ob Taboru. Tukaj se je vršil dne 1. junija ustanovni občni zbor »Krajevne kmečke zveze«. Novo izvoljeni odbor je stopil takoj v akcijo z nabiranjem članov. Ljudje imajo sicer zanimanje za Zvezo, vendar je ponekod še precej nezavednosti. Za tako važno ustanovo, kot je Kmečka zveza, bi moralo biti več zanimanja. Senturčanil Naj ne bo med nami nobenega kmeta, ki bi odklanjal naše društvo. Cimpreje pristopite, tem boljše. Bodite prepričani, da samo tarnanje nam ne pomaga, tudi zenašali se ne smemo na nikogar. Pravico bomo imeli samo toliko, kolikor si jih bomo sami priborili. Zato pa vsi v armado Kmečke zveze! Samo združeni predstavljamo moč, ki ji je uspeh zagotovljen. S tem bo rasla naša slonovska samozavest, ki je imamo žalibog premalo, dvignili bomo zopet glave, naš pogled bo veder, zakaj gledali bomo lahko zopet z veseljem v bodočnost!

Št. Vid nad Ljubljano. Dne 5. julija poteče 70 let, odkar je v Št. Vidu nad Ljubljano ustanovil župnik Blaž Potočnik čitalnico, katere naloga je bila, vzgajati zlasti mladino v katoliškem duhu. Kako vesnjo je Potočnikova čitalnica svoj program izpolnila, nam kažejo razna društva, organizacije in razne gospodarske ustanove, katere so sad zgoraj omenjene organizacije. Št. Vid bo ta lepi jubilej praznoval v okrilju Prosvetne zveze kar najboljšo slovesno. Ker je Blaž Potočnikova čitalnica matična tudi gospodarskega gibanja v Št. Vidu, sta se zedinila odbor Blaž Potočnikove čitalnice in odbor podružnice DJO, da ta dan proslavita. DJO, podružnica v Št. Vidu, priredi

obirno razslavo, ki bo prekosila obe prejšnji. Pokroviteljstvo nad tretjo obrno razslavo v Št. Vidu je prevzel ban dr. Marko Natlačen, ki bo tudi osebno prisostvoval olivrtvi. Proslava Blaž Potočnikove čitalnice v Št. Vidu bo obenem prosvetni tabor za Gorenjsko in ljubljansko okolico, na katerem postavimo nove cilje in smernice delu, ki nas čaka v bodoče. Skrbimo, da bodo močno zastopane narodne noše. Najlepša narodna noša bo dobila darilo Prosvetne zveze. Prosvetna družba z gorenjske in ljubljanske okolice, prosimo, naj gledajo na to, da vsi člani teh organizacij pridejo v nedeljo, dne 5. julija v Št. Vid, da skupno manifestiramo za naše visoke cilje na polju katoliške zveze.

Štanga. Spoštovani g. Franc Intihar st. praznuje letos redek jubilej, 60-letnico, odkar z veliko požrvalnostjo opravlja službo zvonarja pri tukajšnji župni cerkvi. Kljub svoji visoki starosti, v jeseni bo izpolnil 78 let, pritkava ob praznikih na zvonove še vedno z isto vnemo, kakor je to delal kot mladenič pred 60 leti. Naj ga Bog obrani tako čilega in čvrstega, kakor je še vedno, še dolgo vrsto let! — Našo lepo božjepolno cerkev sv. Antona Padovanskega, ki je čez zimo samevala, so že začeli obiskovati romarji in izletniki. Svoj majski izlet so doslej napravile v Štango že 4 Marijine družbe. Glavni romarski shod pa bo, kakor po navadi, v nedeljo 14. junija. Prejšnji dan (god sv. Ant. Padovanskega) bo celodnevno čiščenje sv. R. T., dopoldne več sv. maš, zvečer pridiga, litanije in spovedovanje romarjev; naslednji dan (v nedeljo) prva sv. maša za romarje bo že ob pol petih zjutraj.

Dijaški dom v Plju. Pluj s svojo lepo lego in zdravim podnebjem, je kakor nalašč ustvarjen mesto za srednješolsko mladino. Zato je na pljuški gimnaziji bilo vedno dijakov tudi iz oddaljenih krajev. Večina jih stanuje v Dijaškem domu, ki stoji tik državne realne gimnazije. V njem je prostora za 120 dijakov. Z novim šolskim letom 1936-1937 preide Dijaški dom v samostojno upravo mi-

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša

Nadaljevanje

»Pridi Škopnek, zdaj pridi, ne bojim se te, sovražim te in rada bi te zdrobilal O kako te divje sovražim, poginila bi, samo, da bi se mogla znositi nad teboj, saj si umoril mojo srečo, moje življenje in mojo ljubezen! Kako se želim nad teboj maščevati! Pridi krvošec nesramni, pridi in ne boj se mene slabotne bedne ženske, ki te kliče!»

Škopneka ni bilo. Cilka se je počasi pomirila. Potem je zapela žalostno pesem, ki ji je še edina ostala v njenem razbolelem spominu. Poluglasno jo je pričela, a potem je poslal njen glas vedno močnejši in zvočnejši:

Mači prečiva tri dolge dni,
šiva tri žalostne, črne noči,
belo obleko za hčerko blede,
ki kmalu pogrebeci jo odnese.

Mači žaluje tri bele dni,
trudna prejoča tri črne noči,
saj hčerki umira nemirno srce,
nezvesti njen ljubi žel je od nje.

Mači prečiva tri bele dni,
prejoča tri žalostne črne noči,
četrti dan hčerka na vek zaspi,
tudi ljubezen je več ne vzbudi!

Nato je prislunila. V Pečeh je odjeknil tih, komaj slišni odjek, ki je odmeval vedno silnejše. Iz razpok, iz vode, iz volin in drevja, od vsespovsod so zadoneli glasovi, se spajali z njenim glasom brneli glasneje ječali in zabobneli.

In blazna Cilka je začela svojo pesem, ki je odjekala in postajala vedno silnejša ter naposled

divje bobnela med sivimi kamnitimi stenami, kakor bi bučala iz strmega mogočnega vodopada in s silnim grmenjem padala v globel.

To ni bil več spev o žalostni hčerki in materi, bil je stok prirode, klic duhov, krik ranjenih in užaljenih, jok zastrtih in pozabljenih.

Pesem je utihnila in Cilka je odhajala vsa zamisljena in nekam nemirna počasi domov.

3.

Ločnikova Špela se je pač molila, ker je mečila, da se je pečovski gospodar tako hitro odločil, da zasnubi njeno nečakinjo, ki je bila njegova prva in tudi edina ljubezen. Borba v njem se je nadaljevala, dvom in nemir sta se stopnjevala. Vslajala so mu v duši vprašanja, ki so ostala neresena, zamotana in si ni znal odgovoriti nanja. Nešteto krat si je predložil, da je za zakon že prestar, da bi zdaj že lahko oženil sina Aleša, če bi bil živel. A vsi predsodki so skopneli, ko se je spomnil na Minco in ljubezen. Sam sebi ni mogel verjeti, da spet ljubi, da se je vzdrnilo v njem nekdanje mladeniško čuvstvo, lista nežna skrivnostna ljubav, ko je zahajal vasovat pod okno Mince in sanjal o sreči, ki mu je tedaj povsod sijala v vsaki cvetli, v petju pličev, v soncu in zarji, v snegu in dežju, o sreči, kateri se je moral odpovedati na ljubo svojemu očetu, mincu in zemlji, kakor je zahteval njegov roditelj, ki sam pač ni poznal tega čuvstva, sicer bi ga pač ne skušal zamoriti v srcu svojega sina.

Ljubezen!

Cimbolj jo je čuvstvoval, tembolj jasno je sijalo pred njim življenje, zrl ga je v vedno lepši in svetlejši luči, zazdela se mu je, da se polagoma sam dram i težkega mučnega sna, da se življenje pred njim preraja in preosnavlja, da vslaja nova čudovita pomlad, ki jo je nekda samo slutil, a zdaj prihaja vsa čarobna in mila.

Spet se je zasramoval sam pred seboj. Često mu je bilo, da postaja otročji, da so taka nežna čuvstva zanj premeška, saj je vendar mož, ki

stoji na najvišji točki življenja in bo v dveh letih nastopil že pol nizdol. Včasih je bil ves zbežan, trafil se je, si predmetaval vse, na kar se je sploh spomnil, se ježil sam na sebe in si obteževal srce, a ostal je vendarle vedno isti in je vedel, da se mora zgoditi, da mu je ljubezen enkrat odšla za dolgo, dolgo, a zdaj se mu vrača, življenje mu jo spet nudi in sprejeti jo mora, hvalježen mora biti usodi ter veselo seči po čaši ljubavi, piti mora iz nje in biti mora res srečen, preden se poslovi za vedno od življenja.

Pečovski posli so začuden opazovali gospodarja Marsikateri je skrivaj zmajal z glavo, saj niso mogli razumeti njegovega obnašanja, ki se je nanaglo spremenilo, postal je ves drugačen, zamišljenost in mrkosti sta se umeknili njegovi dobri volji, ki je ni mogel več skrivati. Vsa otožnost je splahnela v tih smehljaj, trda beseda pa v mirno željo. Postal je kakor vosek, ki se stopi na soncu. In prav te zunanje spremembe se je še posebno smaroval, češ, da je neznačilen, ker se ne more brzdati niti na pogled, da lahko vsi opazijo spremembo na njem.

Nekega dne je na vse jutro vstal in se v drncu odpeljal. Hlapec, ki je gospodarju zapregel koleselj, je zmajal z glavo, kimal in si ni vedel ne znal odgovoriti, ko se je spraševal, kam se je pač gospodar odpeljal tako zgodaj, saj mu je vedno prejšnji večer že dejal, naj drugo jutro napreže voz, da se odpelje tje in tje. Zdal mu je samo razburjen in skoro jezen na kratko ukazal:

»Jernej, jutri zarana zaprezi konja, po nujnem opravku moram! Glej, da bo koleselj lepo očiščen in pa tudi konja mi dobro očehaj, da bo svažen!»

In to je bilo vse. Zato se je hlapcu kar malo pod nosom pokadilo, saj je mislil, da ima že nekako pravico vedeti kam je gospodar vsakič namenjen. Naposled se je vendar moral zadovoljiti z mislijo, da ga je gnalo na posestvo na poljani, kamor je večkrat zahajal in se nepričakovano hitro vračal. Da, da, na polje je pač šel Morda

P I S A N O P O L J E

Na vile nataktnjena
v grobu

V Studencih pri Mariboru so na pokopališču prekopali grob pokojne zasebnice Rožič Terezije, ki je umrla meseca julija 1914, da bi položili poleg nje truplo Marije, poročene Ozimič, ki je te dni umrla. Grob sta kopala grobar Simon Lešnik in njegova pomočnica Terezija Mali. Ko sta prikopala do dna groba, sta našla za deskami strohnele krste še precej dobro ohranjen okostnjak. Komaj sta dvignila ostanke krste, se jima je nudil nenavaden prizor. V okostnjaku so tičale čisto rjave železne vile v višini trebuha. Na prvi pogled je bilo jasno, da vile niso bile slučajno prišle v grob, temveč so se nahajale v zemlji od takrat, ko je bila pokopana pokojna Rožič Terezija. Njenega groba namreč do danes niso nikoli prekopali. Tudi položaj, v katerem so se vile v grobu nahajale, je kazal posebno na to, da so bile zasajene v telo, ker so rogliči ranili cele kosti in so tičali med hrbteničnimi vretenci. O najdbi so takoj obvestili orožnike v Studencih, ki so napravili prijavo državnemu pravdnistvu. Vile so shranili v mrtnišnici, medtem ko so k ostankom pokojne Rožičeve položili truplo Marije Ozimič. Slučaj je vzbudil v Studencih ogromno zanimanje. Pokojnica je umrla v začetku vojne, ko je bilo vse razburjeno in se ljudje niso dosti brigali, če je umrl v sosesčini star človek. Gotovo je bilo truplo pregledano od preglednika mrličev, vendar so taki ogledi na deželi, kar je bilo pred vojno še štedenjsko predmetje, zelo površno. Oglednik mrličev tudi danes ni več med živimi in tako ni nikogar, ki bi danes

vedel kaj več povedati o smrti pokojne Rožičeve. Vile, ki so jih našli v grobu zasajene v telo, pričajo o nasilni smrti. Ker pa po zakonu po 20 letih nastopi zastaranje takšnih deliktov, je malo verjetno, da bi se slučaj zasledoval naprej.

Ženo je imel dva meseca
zaprto v hlevu

To je bilo v vasi Jasihovce v trsteniškem okraju. Prizadeti mož pa je bil posestnik Radivoj Vukojič. Zaprl je svojo ženo Marijo v hlev in jo tam obdržal brez zadostne hrane cela dva meseca. Marija je seveda zelo zmedelala, umrla pa — kar je bila najbrže moževa želja — pa ni. Za slučaj je nazadnje doznalo orožništvo, ki je Marijo osvobodilo, Radivoja pa spremlilo v zapore okrajnega načelstva v Trsteniku.

Rdeči „reveži“

Če pogledamo raznovrstne socialistične, marksistične in komunistične voditelje, kakor že spreminjajo ime in zunanost, notranjosti itak nikdar ne spremene, pa moramo ugotoviti, da so sicer pričenjali svojo politično delovanje v kaj skromnih razmerah, a si kmalu prav udobno postlali. Seveda je to po njih mnenju popolnoma pravilno in v redu. Prav nič jih ne peče njihova vest v tem oziru. In seveda so sodrugi, socialisti in marksisti tudi zadovoljni. Poznamo zagrizenega socialista, voditelja, ki ima v sredi med bednimi delavci, ki se potikajo po slabih stanovanjih, krasno vilo, tako da ima v ondolnem kraju najbolj razkošno stanovanje. Razni denarni

izvoznih kontingentov odstopi zadržkam, ki ne ličejo svojih dobitkov.

Upanje, ki smo ga glede kmečke zveze stavili v slovenske kmete, se je uresničilo. Oklenili so se te svoje organizacije polnočevitilno in brez pridržkov. Naj se uresniči tudi upanje, ki ga stavimo v voditelje tega mogočnega pokreta, da bodo znali najti pota in sredstva, kako pomagati našemu kmetu iz sedanjega težkega položaja.

Nove organizacije
Kmečke zveze

V Sostrem. V nedeljo dne 7. junija je bil ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze za občino Dobrunje v Sostrem. Glavni odbor je zastopal g. dr. Voršič, katerega jedrnat izvajanja so pričala slehernega, kako potrebna je našemu kmetu stanovska organizacija. Navzočih je bilo nad 100 zavednih kmetov, ki so izvolili g. Trkova za načelnika.

V Kočevju. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo okrog 100 kmetov. Glavni odbor je zastopal g. Benko, ki je zbranim pojasnil naš kmečki program, podrobneje pa obrazložil našo akcijo za kmečko zbornico. Za načelnika je bil izvoljen g. Marolt.

V Preski p. Medvodah. Dasi so se mnogi odpravili v Mengeš, vendar je bila udeležba zadovoljiva. V imenu Glavnega odbora je poročal predsednik g. Brodar.

Ustanovni občni zbori
Kmečkih zvez

V nedeljo, dne 14. junija.

V St. Jurju p. Grosupljem: Ob 7 zjutraj v Društvenem domu. Govori tajnik Gl. odb. gosp. Benko. — V Grosupljem: Ob 10 dop. Govori gosp. Benko. — V Poljanah nad Škofjo Loko: Ob 7 zjutraj v društvenem domu. Govori predsednik Km. zveze g. Brodar. — Na Trati nad Škofjo Loko. Popoldne po litanijah v društveni dvorani. Govori g. Brodar. — Na Jeteji p. Ljubljani: Ob 10 v Društvenem domu. Govori g. dr. Voršič.

a Kokrica pri Kranju. Gasilska četa priredi v nedeljo dne 14. junija ob 3. uri popoldan žrebaje dobrodelne loterije v korist zgraditve novega gasilskega doma. Dobitki, ki jih je gasilska četa pripravila so visokovredni, zato kupujte srečke, ker je njih število omejeno.

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Li me preizkušaš, Publiji! Saj te ljubim, ljubim te tako, da bom brez mržnje sprejela vsako obsodbo iz tvojih ust. Poplačaj mi mojo ljubezen s tem, da me ne mučiš z izkušnjavami, da bi le en del svojega svetega prepričanja opustila. Pomisli tudi, da bi bili mi drugače bitnavci, in nam ne bi mogli nikdar odkrito gledati v obraz. Umrjem rada in moja smrt bodi tvoj ponos.

Publiji je pokril svoj obraz z rokami in molčal. Čez nekaj časa je govoril s solznim in tresočim glasom: »O da ne bi ob svoji zadnji uri obžalovala krutosti tega trenutka!«

Pri tem je dvignil svoje roke s srečnim voščilom za Mucijo in zapustil ječo.

★

Zastoj je sramotila druhal pretorja na cesti z drznimi pogledi, da bi videla v skrivnost njegove duše. Zavist ubožnih je zamanj čakala, da bi se naslajala na bolesti mogočnega gosпода.

»Prostor za slavnega pretorja!« so klicali lektorji in Publiji je stopal mirno na Forum, kot bi bil po mirno prespani noči zapustil svojo hišo. Nobena mišica ni ganila na njegovem obrazu. Samo še njegove na pol zaprte oči so žarele za radovedneže kot od murlice. Korakal je počasi z dvignjeno glavo.

Ravno je šel mimo Julijske govorniške tribune ko ga je srečal mestni prefekt.

»Ali si bil pri njej?« je vprašal mestni načelnik.

»Ničesar nisem dosegel; ni se dala pregovoriti.« je odgovoril Publiji.

Prefektov obraz se je stemnil.

»Božanstveni Mark Avrelij ne bo v tem

slučaju ničesar popustil. Ravno prihajam od njega. Zaradi zglede zahteva, da se mora proti Muciji Korneliji z vsoto strogojst zakona postopati. Dovolil bi samo, da se daš ti zastopati, ako nočeš predsedovati sodišču.«

»Kvintilijec se ne bo pri nobenem Antoninu učil državljskih dolžnosti,« je odgovoril Publiji. »Povej imperatorju, da bom storil, kar mi ukazuje moja rimska vest... Ali si izvedel, kdo je naznanil židalske kristjanov?«

»Pismo je prinesel suženj Tulije Kornelije.«

Publiji ni vprašal dalje. Sedaj je vedel, da je Tulijina zavist izročila Mucijo krvniku v roke. Poslovil se je od prefekta in odšel v tempelj rimske Venero.

Tiho in pusto je bilo v marmornatem svetlišču, v katerem je postavil Rim simbol veličine in moči. Jasno so odmevali Publijevi koraki v dolgem in visokem poslopju. Tu je bil pretor popolnoma sam. Nihče ni prisluškoval skrivnosti njegovega srca, nihče se ni pasel z nesramnim smehom na njegovi nesreči. Tu se je lahko vdah svojemu činu, ne da bi bil izpostavljen neslanam opazkam.

Ko je korakal sredi templja in se bližal rimski kapeli, je klonila njegova glava na prvi in njegovi koraki so bili težki, kot bi mu noge hotele odpovedati pokorščino.

Na slonokostenem tronu po zlatim nehom je sedela Roma, s sulico v rokah. Mračno so zrlje njene mrtve oči izpod čelade.

Publiji je padel pred podobo Rome na kolena. Prišel je rimski državljani, da potolči geniju svoje domovine svoje neizkrkljivo gorje.

Kakor je bila njegovim prednikom iz časa kraljev in konzulov, tako je bila tudi njemu blaginja države prvi cilj, pred katerim so se morale skriti vse zasebne zadeve. Domovinska ljubezen je zadržala v njem vsa sorodna in prijateljska čustva.

In ta domovina, katero je tako iskreno lju-

bil in oboževal, je začela nekaj časa sem kazat rane, kot mogočna stavba, pod katero popuščajo temelji. Vedno manj rimskih državljanov je posvečalo svoje življenje državni službi in vedno več barbarov je stopalo na njihova mesta. V miru in vojski so prednjačili tuje, da se varovali rimsko čast in moč.

Publiji je opazoval svojo dobo preveč pazno, pa ni opazil, da spada sam k onim redkim izjemam. Povsod se je čutil obdanega od površnih značajev, od veseljakov, od bogotajcev, od lažničenjakov, od ljudi brez energije in čista dolžnosti. Ni bila zvezda vodnica tem ljudem blaginja države, ampak njihove osebne zadeve. Ako je stal Rim še v bleščobi in strašen svojim sovražnikom, je bila to zasluga okolščin, da niso podjarmljeni narodi še poznali propalosti Rima in niso še znali ceniti svojih moči. Stare rimske kreposti pa so vedno bolj izginjale.

To spoznanje je večkrat pregnalo spanje s Publijevih oči. Kolikokrat se je zgodilo na bojišču, da je skočil ponoči s svojega ležišča, pograbil meč in ohladil straže, ker je mislil, da sliši pod in nad seboj, v zraku in pod zemljo bojne pesmi — bojne pesmi premaganih narodov, ki so grozili, da bodo napadli njegove legije in uničili zadnjo oporo Rima. Drugkrat je sanjal o uporu brezpravnih in razdedinjenih. Milijoni sužnjev so se nalili od vseh strani proti glavnemu mestu sveta, da zahtevajo državljanske pravice. Kot daleč čez strugo izstopajoča roka se je valila ta množica proti zlatemu in marmornatemu Rimu.

Se tretji sovražnik je grozil. Nastale so nove vere in filozofije v zakotnih krajih, vsi skupaj enako sovražni stari državi veri in izročilu, na katerem se je dvigalo rimsko poslopje. Najbolj pa so se med vsemi temi zlobnimi, kapitolškemu Jupiteru grozečimi nauki, ki so morili in skrbeli domoljube, zgražali nad glupim »orientalskim praznoverjem«, ki je bilo

ljude, ki jih v ondodnem okraju tudi ne manjka, se naravnost tepejo, kdo bo dobil njegovo stanovanje v najem.

Če pa pogledamo izven naše države, se bomo mogli prepričati, da so oni, ki jih marksizem proslavlja za idealne voditelje, večkratni stomilijonarji.

»Španski Lenin« Caballero imata ogromno premoženje, ki gre v stomilijone, pa se jih marksisti ne upajo niti rahlo pograjati.

Kakšni reveži so »prijatelji proletarcev in stoprocentni komunisti«, je razvidno iz zagrebške revije »Život«, ki v zadnji številki opisuje finančne razmere znanega mehiškega Neronu Callesa. Imenovani mož, ki velja za velikega »prijatelja proletarcev in stoprocentnega komunističarja«, je najbogatejši človek v Mexiki. V Banco de Londres ima vloženih 250.000 pezet (4.250.000 Din); nadalje ima 3 gospodarska podjetja, in sicer El Mante (vrednost 10.000.000 pezet ali 170 milijonov dinarjev); Santa Barbara (vrednost 28 milijonov dinarjev) in Soledad de la Mota (25 milijonov dinarjev). Nadalje ima veliki »prijatelj proletarcev« večino delnic v Federacion Industrial de Urbanizacion S. A. Petroleo S. A. in v sladkorni tovarni Azucar S. A. (samo ta tovarnica ima okrog 130 milijonov dinarjev mesečnega prometa). Nadalje dobiva kot upravni svetnik Ferrocarriles Nacionales, v Banco de Mexico in v Beneficencia Publica mesečne plače okrog 15.000 pezet (275.000 dinarjev mesečno). Nadalje je Calles za sebe monopoliziral proizvodnjo fosforja, sladkorja, kave in dobave mleka. Poleg vsega tega se brezplačno poslužuje še državne pošte, brzjava in železnice.

Tudi Callesovi prijatelji in sodelavci za blagor proletarcev niso bili za svojim mojim mnogim zapostavljeni. Naravnost izropali so ljudski denar ter si zidali krasne palače in razkošno živeli. Toda kljub temu so veliki

prijatelji marksistov vseh narodov. In tudi naši marksisti jih imajo zelo radi.

Da so voditelji marksizma in komunizma največji kapitalisti, to marksističnih in komunističnih sodrugov prav nič ne moti. Glavno je to, da so sovražniki Cerkve in krščanskih načel v javnosti, vse drugo se jim že sprepleda. Toda, kaj bo imelo delovno ljudstvo od takšnih voditeljev, je pa drugo vprašanje.

Naše rudniško uprašanje ugodno rešeno

Ker slovenska zastopnika v vladi nikakor nista hotela in mogla pristati na znižanje državnih nabav premoga iz Slovenije, se je odločitev zavlekla do sedaj. Toletna razdelitev ne samo, da ne predstavlja nikakega znižanja napram lanskemu letu, ampak celo povišanje. Slovenski rudniki bodo po tej razdelitvi dobavili sledeče količine: glavni rudnik TPD 28.6000 ton, to je 1600 ton mesečno več kakor lansko leto, in Kočevje 1000 ton, to je 200 ton mesečno več, kakor prejšnje leto. Ostali slovenski rudniki bodo dobavljali iste količine kakor lansko leto. Celotno znaša povišek napram lanskemu letu 1800 ton. Zdaj je odvisno samo od rudarskih podjetij, da naši rudarji in nameščenci ohranijo dosedanje ugodnosti in pravice.

Divji lov ni tatvina

Ze pred leti je bil Stol sedmorice v Zagrebu izrekel, da lovska tatvina v nezagrajenih revirjih ni tatvina, temveč samo prestop ek protipravne prisvojitve izven primerov tatvine ali utaje po § 322 k. z., ki se kaznuje z navadnim zaporom od enega tedna naprej. To pa je vse kaj drugega; take kazni so navadno pogojne, se dajo spremeniti v denarne kazni in se ob ponovnem povratku taka de-

SLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKE KATOLIŠKE DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEK 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POSLJEJO NEKAJ ŠTEVIK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

janja ne kaznujejo kot zločin in kar je glavno: obsojenec ni odizogasan kot tat.

Pred kratkim se je Stol sedmorice nepet postavil na stališče, da divji lov ni tatvina. Slo je za primer, ko je obtoženec neopravičeno lovil ribe v potoku, kjer je imel drugi opravičene ribolovno pravico. — Stol sedmorice pravi, da je zakon postavil kot razločilen kriterij med tatvino in prestopkom po § 322 k. z. okolnost, ali je storilec tujo stvar odvzel drugemu ali je drugemu ni odvzel. — Za tatvino je potrebno odvzete stvari komu drugemu. Za § 322 k. z. pa zakon tega ne zahteva. V predmetnem primeru, ko gre za lovenje rib v potoku, ki je javna voda in ni ograjen, ni mogel obtoženec rib odvzeti komu drugemu, ker ribe v potoku še niso od nikogar. Ribe so vendar lahko prehajale in enega ribolovnega revirja v drugi. Zakupnik ribolova ima samo privilegirano okupacijsko pravico do rib v smislu zakona o lovu in § 383 o. d. z. in še to samo toliko časa, dokler se riba drži v njegovem revirju. Ker ribe še niso bile last lovskega zakupnika, ki ima le prednostno okupacijsko pravico, zato jih neupravičeni lovec ni vzel zakupniku, temveč se je le neupravičeno nekaj prisvojil, kar še ni bilo last drugega, za kar pa ima ta drugi le pravico, da si to z okupacijo, z vzetjem iz vode, prisvoji.

naperjeno proti vsemu dosedanjemu redu. Publiji ni smatral to kot kako vero, ampak kot nekaj nov, škodljiv in nasproten ustroj, katerega je bilo treba neusmiljeno teptati kot strupeno kačo.

Hlinili so pristati ravnodušnost napram vsem zemskim stvarim, na videz navezani samo na nekako izmišljeno nebrsko kraljestvo in so varali lahkoverneže z obljubo večne blaženosti na drugem svetu. Mesto, da bi ubijali sužnjem in drugim malim ljudem spoštovanje do države in njenih odredov, so odvrčali njihova srca od države in jih utrjevali v nepokorščini. Celo junaštvo kristjanov je bilo za Publija odbijajoče. Kar ga je na bojnem polju, na govorniškem odru, pred sodnijo ali v senatu iznenadilo — nenstrano junaštvo, zaničevanje smrti in brezobzirno resničen govor, to se mu je gabilo v amfiteatru. Novi so se mu zdeli krščanski mučenci, ki so izpostavljali svojo trdovratnost ljudski radovednosti.

Tako je imel Publiji za krščanstvo srd Rimljana in aristokrata. Kot Rimljan ni imel nobenega smislenja za pristaje tega nauka, ki je ogrožal državo. Kot aristokrat je preziral vero brezpravnih, ki so bili samo za to tu, da služijo svojim gospodarjem.

In sedaj je v to zločinsko zablodo padlo bitje, katerega je izmed vseh hčera Rima edino izbral in vzljubil. Gotovo je začarana in prišla s tem v tujo oblast, da je pozabila na dolžnost plemkinje in se odrekla nalogi ženskega srca, osrečiti moža. Saj je bilo sedaj znano Muciji, kako grozno je zagrenila Publijevo ljubezen.

Publiji se je naslonil s čelom na kip Rome in začel premišljevati dogodke zadnjih dni. Še večje sovraštvo je dobil do krščanstva. Ako je doslej zametaval »orijentalno praznoverje« kot družaben nenk, ga je spoznal danes kot osebnega sovražnika, ki se je postavil med dolžnost in ljubezen in se norčeval iz njegove odlične volje, kot se vihar norčeval z zlomljenim dre-

vesom. Ako bi postavili pred njegovo sodni stol kako dugo plemkinjo, bi prav nič ne omahoval in bi uporabil brez obotavljanja vso strogost zakona. Toda Mucija!... Vse sanje za svoje prihodnje življenje je razpredel okrog Mucije. Ona je bila začetek in cilj vseh njegovih misli. Kar je bilo na njem dobrega in človeškega, vse je prenesel na njo. Da njo osreči, mu je bilo več, kot njegova lastna sreča.

Stisnil je obe roki na prsi, kot bi hotel zatreti bolest, ki je trgala njegovo srce z besnostjo divje zverine. On naj svojo ljubljeno izroči krvniku... oa?

Priklenil se je na simbol Rome in šepetal z umirajočim glasom: »Roma, o Roma, preveč zahtevaš od mene... preveč!«

In vendar!

Popustljivost napram plemkinji bo podkrepilevala druge kristjane in potem se bo državi nevarna zabloda razširila po celi državi kot kuga. Morda je zapletenih več plemkinj v to, kot bi kdo mislil. Potem imajo vse pravico do enakega postopanja. Zgled od zgoraj bi bil šele nevaren. Ne, ni nobenega izhoda!... Sploh pa nima rimski državljani nobene pravice, podvreči državno blaginjo svojim lastnim željam. Pravi rodoljub mora utesiti svoje srce, ako se njegova čustva ne skladajo z državnimi potrebami. Tako so pojmovali Publijevi predniki svoje dolžnosti. Ali naj on odkrni več stoletij stara izročila Kvintilijevega rodu?...

Pretor je dvignil svoje oči k Romi, kot bi jo hotel vprašati za svet v svojem razdvojenem položaju. Tesno stisnjene ustnice boginje s prezirljivimi in neizprosniimi potezami niso govorile o popustljivosti in milobi. Njene v daljo strmeče oči niso videle njegove razdvojenosti. Videla je na tisoče radi sebe izkrvavljenih, ne da bi vsaj malo popustila od svoje strogosti... Bodi Rimljan! je odgovarjal marmornati obraz. Čas bo izbrisal tvojo bolest in vsako sled za njo. Tvoje ime pa mora biti večno. Kdo mi

bo žrtvoval svojo razdvojenost, ako ne ti, ki si moj ljubljani sin? Bodi Rimljan in patrioci!

Publiji se je zamaknil v kameniti obrar Rome in sesal toliko časa hrabrost, ponos in krvolovnost, da se je polegel vihar v njegovih prsih.

»Hočem biti!« je rekel, ko je globoko vzdihnil in vstal.

Bil je tako izmučen, da je le s težavo stal na nogah. Toda kmalu je stopil močno in s gotovim korakom in mračnim čelom zapustil tempelj.

»K Tuliji Korneliji!« je ukazal lihtorjem. Mi so ga čakali v predvoru templja.

★

Lepa prokonzulova vdova je ravno poslala poročilo svojega vrhovnega oskrbnika v pisarni umrlega moža, ko je naznanil glasnik, da prosi za sprejem pretor Publiji Kvintiliji.

To ime je privabilo temno rdečico na Tulijinem obrazu, njene oči so farele veselega razburjenja.

»Končno!« si je mislila. »Moje maščevanje je bolj delovalo kot hlinjena krepost.«

Ukazala je oskrbniku, ki ji je naznanil popolen propad njenega premoženja, naj se odstrani, nato je vstala in se skušala prijazno smehljati.

Toda, ko je Publiji prestopil prag, je takoj izginil ta smeh, katerega je pregnala žalna pretorjeva obleka.

Hotela se mu je približati in ga prisrčno pozdraviti.

»Čutim se zelo srečno...« je rekla.

Toda sredi govora je umolknila, prestrašena radi gostovega pogleda. Toliko zaničanja je bilo v Publijevih očeh, da je Tulija prebledela in izgubila sebi lastno prisotnost duha.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA »DOMOLJUBA«?

Izboljšanje invalidskega položaja

§ 112, točka 2 finančnega zakona za leto 1938-1939 je bila odobrena uredba o izpremenbah in dopolnitvah invalidskega zakona od 4. julija 1929 in spremembami in dopolnitvami od 4. dec. 1929 in 18. sept. 1930. S to uredbo se vrača mnogim osebam pravica do drž. zaščite in podpore, predvsem pa pravica do invalidnine, invalidske podpore in denarne pomoči, torej pravica, ki jim je bila priznana z invalid. zakonom od 1. 1925, katere jim je bila pa vzeta z invalid. zakonom od 1. 1929. Vse te osebe, ki žele, da se jim prizna te pravice, so dolžne v roku 6 mesecev, začeti od 1. aprila 1938, predložiti pristojnemu invalidskemu sodišču pri štabu oblasne divizijske komande prošnjo za zopetno sojenje.

Za zopetno sojenje pridejo v zgoraj označenem roku v poštev poleg vdov rezervnih častnikov (o postopanju, ki velja zanje, tu zaradi pomanjkanja prostora, ne moremo pisati, obrnejo naj se na občinske urade, kjer imajo vsa navodila) predvsem redbine umrlih vojnih invalidov. Po invalidskem zakonu od leta 1925 so imele redbine umrlih vojn invalidov s 50% nesposobnostjo pravico do invalidske podpore. Invalidski zakon od leta 1929 jim je ukinil to pravico s 1. oktobrom 1929. Nova uredba jim zopet daje pravico do invalidske podpore.

Vdova, ki je in dokler je v aktivni državni ali samoupravni službi, ali uživa svojo osebno pokojnino, nima pravice do invalidnine za svojo osebo, marveč ima pravico le do prejemanja invalidske podpore za otroke: a) za katere ne prejema hkrati s svojo plačo ali pokojnino rodbinske doklade; b) oziroma tudi za otroke, za katere prejema to doklado, toda pod pogojem, da otroci ne prejemajo rodbinske pokojnine po svojem očetu.

Po invalidskem zakonu od leta 1925 so imele sirote vojn invalidov s 50% nesposobnostjo pravico do invalidske podpore. Invalidski zakon od leta 1929 jim je ukinil to pravico. Z novo uredbo so dobile te sirote zopet pravico do invalidske podpore.

Invalidski zakon iz leta 1925 je odredil, da imajo otroci, ki so umsko ali telesno popolnoma nesposobni za pridobivanje, pravico do invalidske podpore tudi po izpolnjenem 16. letu, in sicer do leta 1929 je omejil to pravico samo do dopolnitvega 16. leta starosti, ne glede na njihovo nesposobnost. Z novo uredbo so zadobili taki otroci spet pravico do invalidske podpore pod pogojem, da so brez lastne krivde in pred dopolnitvijo 16. letom postali umsko in telesno popolnoma nesposobni za opravljanje katerega si bodi posla.

Do 1. aprila 1938 se je smatralo, da so vojni invalidi IV. do IX. skupine ter rodbine in starši slednjih siromašnega stanja le, ako niso plačali več kot 120 Din letno na ime osnovnega neposrednega davka od zemljišč, zgradbe, obrti, poklica in glavnice. Nova uredba je zvišala ta cenaz od 120 na 170 Din letnega osnovnega neposrednega davka in vrnila tem osebam pravico do invalidnine, invalidske podpore in denarne pomoči, in to na ta način, da prejemajo one osebe, ki ne plačajo več kot 130 Din osnovnega neposrednega davka, 100% predvidenih invalidskih prejemkov, osebe, ki plačajo skupaj od 120 do 130 Din, 90%; osebe, ki plačajo od 130 do 140 Din, 80%; osebe, ki plačajo od 140 do 150 Din, 70%; osebe, ki plačajo od 150 do 160 Din, 60%; in osebe, ki plačajo od 160 do 170 Din, pa po 50% predvidene invalidnine.

Z novo uredbo se priznava onim vojn invalidom, ki so postali nesposobni radi bolezni, pravica do invalidnine in do ostalih vrst zaščite in pomoči po invalidskem zakonu, če se je ugotovila njihova nesposobnost do 17. maja 1928 in če je slednja znašala najmanj 80%. Vse to pod pogojem, da se ugotovi pri zopetnem nadpregledu, ki se bo opravil, najmanj 80% nesposobnosti, nadalje da so bili taki invalidi prevedeni po invalidskem zakonu iz leta 1925 ter da so predložili uradne podatke o svoji nesposobnosti pristojnim oblastem najdalje do 17. maja 1928. leto velja tudi za njihove rodbine.

Nova uredba ureja tudi podaljšanje roka po § 108 invalidskega zakona. Vse take osebe, ki so bile dolžne v smislu § 104 invalidskega zakona od leta 1929 radi priznanja pravice do invalidnine ali radi drugih vrst zaščite in pomoči, predvidenih v § 6 invalidskega zakona od leta 1929, prijaviti invalidskemu sodišču do 31. dec. 1929, a so zamudile ta rok, morejo sedaj v roku od 6 mesecev, računano od 1. aprila 1938, naknadno predložiti pri-

javo pristojnemu invalidskemu sodišču pri štabu oblasne divizijske komande radi priznanja teh pravic. Opustitev tega roka ima za posledico zastaranje vsake pravice po invalidskem zakonu. To velja tudi za one vojne invalide, ki so bili radi rane, poškodbe ali pohabe, priznani za take po invalidskem zakonu od leta 1925 in so po tem zakonu dobili odkupnino invalidnine, a se niso prijavili pristojnemu sodišču, da jim prisna pravico do protes in drugih ortopedskih pripomočkov, brezplačno zdravljenje in vožnje.

Občine imajo naročilo, da gornje na krajevno običajen način vsem osebam, ki so zaščitene z invalidskim zakonom, naznanijo, da bi morale pravočasno zopet zaprositi za sojenje oziroma predložiti prijavo radi priznanja vseh pravic, določenih v invalidskem zakonu.

Z občinske deske

Podpore k ureditvi gnojšč in gnojniščin jam. Vsi interesi, ki žele biti deležni banovinskega prispevka za ureditev gnojšč in gnojniščin jam, naj vložijo najkasneje do 15. junija t. l. pri svojem okrajnem načelnstvu prošnjo, in sicer na predpisnem obrazcu, ki se dobi pri okr. načelnstvu pri kmetijskem referentu. Prošnjo vložijo lahko vsak sam, lahko pa jih vložijo najmanj po pet skupaj kmetijske organizacije ali pa občinske uprave. Obtemer s prošnjo mora vsak prosilec pri okr. načelnstvu položiti varščino v višini 250 Din. Prošenj, ki bi bile prepozno vložene ozi. onih, za katere ne bi bila pravočasno položena varščina, ne bo mogoče upoštevati. Podrobna navodila ozi. določila, ki veljajo za banovinski prispevek k napravam gnojšč in gnojniščin jam, si lahko vsak ogleda v Službenem listu z dne 24. jun. 1938, ki ga dobi na razpolago pri vsaki občini. Zve pa to tudi pri kmet. referentu na vsakem okraj. načelnstvu.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Sprejem bolnikov na opazovalni oddelček drž. bolnišnice v Ljubljani. Ponavljajo se primeri, da osebe z dežele pripeljejo umobolne v občo državno bolnišnico v Ljubljani v svrhu oddaje na opazovalni oddelček te bolnišnice. Ker pa je opazovalni oddelček bolnišnice prenapolnjen, seveda novih bolnikov ne more sprejeti in jih je treba apert voziti nazaj, kar rodi poleg prevoznih stroškov tudi neprijetnosti in nevolje med ljudstvom. Banska uprava je zato opozorila vse občine in zdravniške, da ne pošiljajo umobolnih v Ljubljano, dokler nimajo zagotovila o sprejetju, ki ga 'dohé od uprave bolnišnice na posebno prošnjo, ki ji mora biti priloženo posebno zdravniško izpričevanje o stanju bolnika.

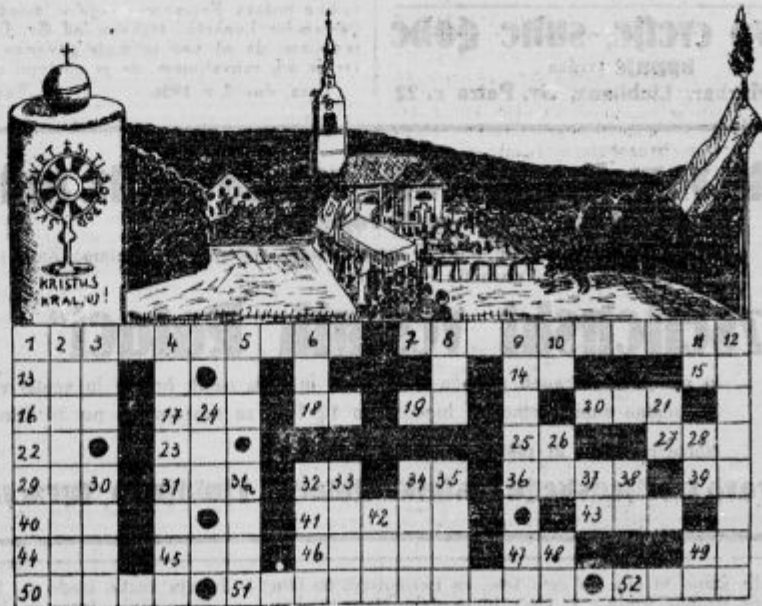
Naknadna zamenjava bankovcev. Počenši z 20. majem t. l. bo glavna državna blagajna, kakor tudi vse davčne uprave zamenjavale bankovce, katerim je rok za zamenjavo pri Narodni banki potekel 4. maja t. l. To so naslednji bankovci: 1. po 1000 Din z dodatno tiskano rozeto, izdaja 30. novembra 1920; 2. po 10 Din rdečaste barve, izdaja 26. maja 1926 in 3. po 10 Din rdečkasti, izdaja 1. decembra 1929. Pravica za zamenjavo teh bankovcev ne zastra. Za zameno je treba, da predložijo bankovcev sestavi spisek bankovcev po vrsti, seriji in številki in da ta spisek podpiše s svojim polnim imenom in priimkom ter da navede tudi svoj točni naslov. Zamenjava teh bankovcev ni podvržena nobeni takeli.

Uganka „Telovo“

Vodoravno: 1 mesto na Gorenjskem, 7 prva oznanjevalka pomladi — cvečica, 13 najdragocencejši človeški organ, 14 število, 15 »av«, 16 na kar pazimo pri krompirju, ko ga režemo za sajenje, 17 kuhinjsko orodje, 18 osebni zaimek, 19 pritrjevalna členica, 20 kisa tekočina, 22 predlog »od«, 23 osebni zaimek, 25 ploskva mere, 27 ograjen prostor pri hiši, 29 izraz, ki pomeni isto kot »celi«, 31 strupena kača, 32 okrajšava »doktor«, 34 »mo«, 36 ima vsak črtan zvezek, 39 = 25 vod., 40 ima vsak človek, 41 človek, ki lovi ribe, 43 pikačjoča žuželka, 44 kovina, s katero cinimo posode, 45 oče, 46 obdaja morje in jezero, 47 nikalnica, 49 medmel »oi«, 50 sozvok — izraz v

petju, 51 najvišja hiša v Ljubljani, 52 že poje na travniku.

Navpično: 1 damo pozimi na roko, 2 študent iz univerze — visoke šole, 3 krajshe dolina, 4 kraj, kjer raste sama trta, 5 bodičasta četveronožna živalca, 6 slovenski izraz za »rot«, 8 razjede železo, 9 prosjak, 10 isto kot 14 vod., 11 okrajšava za okrog (circa) = »ca«, 12 naša državna sosed, 24 osebni zaimek, 21 okrajšava »svet«, 26 rr, 28 ra, 30 že spravljajo s travnikov domov, 31a del roke, 32 je v trebuhu, 33 vodna žival, 34 »mal«, 35 drug izraz za kmela, ki orje, 37 kazalni zaimek, 38 »os«, 42 orodje, s katerim stočemo kako stvar, 47 isto kot vod., 48 »ik«, 49 del voza.

RADIO

Vsaki dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 17 Čas, poročila, vreme.

Petek, 12. junija: 11 Šolska ura — 19.30 Nac. ura — 19.50 Reprodukcijski koncert — 20.10 Ženska ura — 20.30 Operetni venčki — 22 Napoved časa, vremenska napoved — 22.30 Angleške plošče. — **Sobota, 13. junija:** 18 Radijski orkester — 19.30 Nac. ura — 19.50 Polke — 20.10 Zunanji politični pregled — 20.30 Poglejmo po Posavju — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila — 22.15 Radijski jazz. — **Nedelja, 14. junija:** 8 Jeločnikov šemel — 8.45 Napoved časa, poročila — 9 Verski govor — 9.15 Prenos cerkvene glasbe — 10 Mala Floram — 11.15 Prenos promenadnega koncerta — 13 Plošče po željah — 17 O poliedelstvu — 17.20 Veseli sport — 18.20 Otroška ura — 19.30 Nac. ura — 20 Harmonika — 20.45 Operni spevi — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, 22.15 Radijski jazz. — **Ponedeljek, 15. junija:** 19.30 Nac. ura — 19.50 Korčnice — 20.10 Kulturna kronika — 20.30 Prenos opere iz Beograda. — **Torek, 16. junija:** 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zbor balad — 20.10 Delavsko predavanje — 20.30 Letni časi v pesmi — 22 Napoved časa, vremenska, napoved, poročila — 22.15 Magistrov Emanuel-kvartet. — **Sreda, 17. junija:** 19.30 Nac. ura — 19.50 Mravljinček Potepinček — 20.30 Produkcija gojencev drž. konservatorija — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila — 22.15 Glasbene slike.

DOBRO ČTIVO

k Samouki knjigovoz ali kako se naučim knjige sam vezati. Knjižica ima 24 strani in stane 3 din, založila jo je jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Pomanjkanje gotovine je zadelo že marsikatero obrt in tudi privatniku ni bilo priznane. — Za vezavo svojih knjig in če je teh precej, zmeče ljubiteljski knjig morskateri dinar. Kdor hoče priti poceni do vezanih knjig, se bo naučil knjige vezati sam. To vam pove in pokaže knjižica, potrebna je, da jo dobro prešludirate, predvsem pa morate parkrat opazovati izučene knjigovoz pri njegovem delu, da vam bodo nasveti iz knjižice umlivi. — Vse potrebščine za knjigovoz pa se dobe pri trvdki lanežici, Ljubljana, Florijanska ulica.

NAZNANILA

n Zupni urad pri sv. Antonu na Trati, Poljanska dolina, opozarja vse častice sv. Antona, da se bo služba božja na praznik sv. Antona 13. junija 1936 vršila ob 8. uri.

Lipove cvetje, suhe gobe

kupuje trvdka

Anton Merhar, Ljubljana, Sv. Petra c. 22.

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer biva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini. Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Turševa 52

DROBTINE

Najbolji učeni mož raznih poklicev v svetovni zgodovini je bil Šved Emanuel Swedenborg (1688 do 1772); bil je namreč: filozof, matematik, geolog, izumitelj, metalurgist, botanik, kemist, zoolog, inženjer aeronavtilike, godbenik, pisatelj, pesnik, bogoslovec, urednik, izdelovalec godal, strojnik, mizar, postavodajalec (legislator), rudarski inženjer, urar, lingvist, zvezdoslovec in knjigovoz.

Dogodek. Nedavno umrl belgijski kralj Albert je na svojih potovanjih širbel vedno za najstrožjo nepoznanost svoje osebe. V času, ko je bil prestolonaslednik, je imel zanesljivo sredstvo, da se je preprčal o tem, ali so ga spoznali ali ne. Če so v hotelu postregli n. pr. najprvo njegovemu priločniku, je vedel, da ga niso spoznali. Nekoč, ko je obiskal mesto Oxford, se je oblekel popolnoma v kroj angleškega dijaka, si nataknil modre naočnike in vzel kup knjig pod pazduho. Drugič je obiskal neki rudnik v okolici Liegeja in se je za to priliko oblekel v rudarja visoke postave in vzklilni: »Ta je pa prav tako visok kakor jaz.« »To ni nič čudnega,« je odvrnil rudar, »saj sva skupaj služila pri grenadirjih, gospod«.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLJO PRIPOREČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA«, JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICO UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

S cariniki se ni igrali. Neka kanadska farma za kožuharje je sprejela iz inozemske pošlase lico in zanj odplačala carinski obleski lepo vsoto. Sedem tednov pozneje pa je lica vrgla mladice. Nek ljubezni sosed je na to opozoril carinike, ki so proglasili mladice kratkomočno za vlihočapljene in jih zaplenili, ker v carinski deklaraciji o predloženi srednem dogodku ni bilo govora. Farma je ugovarjala, da o fihotapslvi ne more biti govora, a visoki sodni zbor v Torontu jo je obsodil, da mora za mladice odšeti posebno carino.

Preklc. Podpisani Joško Tavčar, trgovec, Luča nad Skofjo Loko, obžalujem in preklciujem vse obdožitve, katere sem izrekel ob prilike požara Forkarjeve žage in skladišča lesa o Cemačarju Lenartu, trgovcu od Sv. Lenarta, ter izjavljam, da so vse te moje govorice neresnične ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Luča, dne 2. 6. 1936.

Tavčar Joško.

Mali oglasnik

Vaska drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslovo odzroma obrtali pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hranilne knjižice

Posojilnice v Radovljici kum ali zamenjam za industrijske stroje. Informacije daje Naglič Franc v Radovljici.

Posestvo

obstoječe iz vinograda, sajnega vrta, redi se 3 glave živine vse v dobrem stanju. 1/2 ure od postaje Mokronog. Prodajam. Cena po dogovoru. Ivan Karliž, Vel. Cirkus Met. 28 p. St. Rupert, Dolenjska.

Vaše terjatve

pri hranilnicah in posojilnicah vnovčujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino pisarno, ki je oblastveno dovoljena in priložite znanke. Rudolf Zore Ljubljana, Gledališka ulica št. 12. Telefon 3E-10

Izvestno keso

za 15 Din dobite v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1. Ponudite v nakup staro železo in čeladali vošek!

Praktična

tila ter vse perilo kupite prav poceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14. Ljublj.

Brinjevo olje

kupuje po najvišjih cenah drogerija A. Florjančič, Ljubljana, Sv. Petra c. 17.

Iščem deklico,

pestarjo, njo staro 14—16 let. Snaj Marija, Sp. Zadobrova št. 27, D. M. v Polju.

Klapeč

za vsa kmečka delasprijemem. Studenec 6 D. M. v Polju pri Ljubljani.

Klapeč

se išče za gradnino, ki je spreten in ima veselje za živino. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Ponudbe na naslov uprave Domoljuba pod »Sole prost« št. 8220.

Lepo posestvo

naprodaj, obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopij, lepih njiv, košenin ter lepo zaraščene gozda, vse je blizu doma Naslov v upravi Domoljuba pod št. 8220.

Knjižice

Združne gospodarske banke in članice Združne zveze plačam najbolje. Ponudbe na upravnisti listu pod »Denar pripravljeno« št. 8088.

Kitico

na deželi ob vodi vzhodno Ljubljane kupim. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Blizu železniške postaje« št. 8434.

Vasohovratne čevlje

si najugodnejše nabavite pri Jernej Jeraj, Zapoge 10. p. Smlednik

Narodno nošo

goranjasko moško, kupim. Delno ali celotno. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 8352

Na javni dražbi

naprodaj dne 13. junija 1936. ob 8 uri na licu mesta v Gradežu, občina Škocijan pri Turjaku, posamiče: razne gozdne parcele, pašniki, travniki in njive ter hiša št. 18 s hlevom pod vložno št. 624 129 in 130 k. o. Turjak in vložna št. 641 k. o. Česta. Dražbeni pogoji se lahko pogledajo pri areškem sodišču v Vel. Laščah. Vse informacije daje pisarna dr. Ivana Lutika, odvetnika v Ljubljani, Františkanska ulica 4.

Iščem fanta

starega od 15 let naprej, ki bi opravljal sedaj poleti van delo, pozimi pa na suhem in gorke v delavni. Osebo se zgledati pri škrabarju, Domžale.

Alojzij Planinšek ag. bančnih poslov, Ljubljana, Bethovnova ul. 14/l. vnovčuje najboljše terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini.

V vsako hišo »Domoljuba«!

»Domoljub« stane 18 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čed.